

ARA (Bukarestben is) 5 LEJ

BRASSÓI LAPOK

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-UCCA 64-66 SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

XXXIV. évfolyam 130. szám

Főszerkesztő
SZELE BÉLA dr.

Érkez, 1928 június hó 11.

A DAMOKLES-KARD

tovább is ott lóg a kulturhalálra ítélt magyarság felett. A miniszter csak vékony, átlátszó lepellel takarta el a veszedelmes szerkezetet, de ott hagyta a helyén, hogy a kellő pillanatban a magyar iskolázás szívére átdöfje. Nem tévedés, s nem félreértés, ami történt, hanem tudatos, kiszámított, cinikus romboló szándék, kegyetlen és könyörtelen játék az áldozattal, amely csak azért kap némi haladékokot, hogy annál gyötrelmesebb legyen vergődésének és vonaglásának a látása.

Irott, le nem tagadható adatok bizonyítják, hogy igenis a nyilvánossági jog megvonása volt a határozat. És ott is, ahol bizonyos előfeltételeket szabott meg a miniszter, kikötései annyira képtelenek, a kitűzött határidő annyira rövid volt, hogy más mint az iskolák éltető világának az elzárása nem következhetett utána.

A miniszter rendeletei az egyházi hatóságok mellőzésével közvetlenül vitték iskoláinknak a halálos ítéletet. S ahogy megirtuk, ahogy már köztudomású, az utolsó pillanatban, az iskolaév végén, hitvány, erőszakolt ürügyekkel, zord, fülényes fenyegetés mellett. Csak a Bánságban tizenegy iskola kapott selyemzsinórt ebben a szörnyű ukázban: az iskolától megvonatott a nyilvánossági jog, elrendeltetett a román tanítási nyelv, s a növendékek már legközelebbi vizsgáikat is állami bizottság előtt, román nyelven kötelesek letenni a megfelelő vizagdíj lefizetése mellett (a szegény magyar szülők megsemmisítése ugyanis minden intézkedés alja és omegája).

Angelescu soha semmi jót nem tesz a javunkra, mindig csak gyötör, fenyeget, rombol s a nagylelkűt adja, ha egy-egy pillanatra felhagy a kopókkal felhajtott nemes vad üldözésével.

Igy jár el a diktátor, ilyen durván, méltatlanul, igaztalanul és könyörtelenül a magyar iskolákkal szemben, s ugyanez a magyarság iskoláiban akárhányszor tanár, tanító, nyári gyorstalpaló tanfolyamokon szerzett képesítést, akárhányszor igazgató vagy tanár nem tartózkodik állandóan az iskolája székelyén, s akárhányszor tanárnak, tanítónak, igazgatónak egyáltalán nincs megfelelő kvalifikációja.

Arra persze a miniszter, aki mindenkor megakarja semmisíteni a magyar iskolázást, nem is gondol, hogy az efféle megrohánás, fenyegetés, valószínűtlen kikötésekkel való sanyargatás nemcsak a tanítók és tanárok lelki nyugalmát kavarja fel, hanem az egész tanulóifjúságot, és a szülőket is, akik az újabb és újabb meglepetések hatása alatt már-már bizalmukat vesztik amas iskolákkal való kapcsolatuk értéke és helyesége iránt, melyek gyermekeiket oktatják, de amelyeket a hatalom állandóan üldöz és szüntelen nehézségekkel és zavarokkal nyomorít meg.

Azonban nem szabad meghátrálni. Most már szabad meghátrálni. Most már csak azért is teljes hittel, odaadással, áldozatkésséggel álljunk üldözött iskoláink és kulturánk mellett. Most már férfias öntudattal, az egység és elszántság erejével kell szembe szállnunk az azzal a szellemmel, amely hadat iszent a jognak, civilizációnak. Az a Damokles-kard, ha lehull is, eltompul a magyarság ellenállásán és erkölcsi igazságunk erején. Hazug és erőszakos rendszer nem tarthat sokáig. Utoljára adja ki mérgező fullánkját, s mint a darázs, ha kiadta, el fog pusztulni. Aztán jön a törvény, a béke uralma, a romániai magyarság reneszánsza. Bizzunk a jövőben és ne hagyjuk el iskoláinkat.

Radics pártja vádindítványt adott be a kormány ellen

Éles támadás Mussolini ellen

Belgrád. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Politikai körökben kinos feltűnést keltett Radics nyilatkozata, melyet Susákbán tett egy újságírónak. A pártja — mondta — a demokráciával szövetkező

vádindítványt nyújtott be a szkupcsinában az egész kormány ellen, a miért meghunyászkodott Olaszország előtt.

mikor nyilvánvaló, hogy Olaszország Balkánpolitikája még rosszabb, mint a Monarchiáé

volt. Belpolitikai tekintetben a kormány annyira kompromittálta magát, hogy az ellenzék kénytelen minden érintkezést megszakítani vele, szükség esetén a szkupcsinából is kivonul az ellenzék, sőt Belgrádot is otthagyja, anélkül, hogy visszatérne oda.

A lapok egyébként feltűnően keveset foglalkoznak Mussolini külpolitikai expozéjával. A beavatottak úgy látják, hogy ez a külügyminisztérium óhajlására történik, hogy ezzel is megnagyobbítsák az olasz-jugoszláv közeli felületét.

Verekedéssel avatták fel a porosz országgyűlés első ülését

Berlin. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az új porosz országgyűlés csütörtökön megtartotta első ülését Posadovszky korelnökövel. A kommunista képviselők fellépése miatt az ülés a legviharosabb volt. Már a korábbi megnyitóját is megzavarták. A nemzeti szocialisták követelték, hogy Pickler Adolf is beszélhessen, mire a kommunisták meg azt követelték, hogy két várfogságban levő kommunista képviselőt azonnali határozattal bocsássanak szabadon. A jobboldaliak ellenvetésére

néhány kommunista képviselő ököllal támadt Pofieck parasztpártira,

akinek védelmére senkisémet sietett. Pofieck a szemén véraláfutást és vérző horzsolódásokat szenvedett. Az elnök elhagyta a helyét, amivel a borzalmas zajban az ülés félbeszakítását jelezte. Mikor végre megnyitotta az ülést, két kommunista hallgató a karzatról beszédet mondott, melyben az internacionálét éltette. A rend a zavargók kivezetésével helyreállt. Az ülést elnapolták.

Averescu kijelenti, hogy ő már nem az az ember, aki 1907-ben volt

Jorga Miklós kerekén visszautasította a liberálisok kollaborációs ajánlatát

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A politikai körökben legújabbán elterjedt hírek szerint a liberális kormány az utóbbi napokban Jorgához fordult, akivel politikai meggyezést akart kötni. Jorga tegnap hosszasan tárgyalt Ducával s erről a tanácskozásról a legkülönbözőbb hírek szállongtak politikai körökben. Illetékes helyen kijelentették, hogy Jorga és Duca tanácskozásának nem volt semmiféle politikai jellege, mindössze arról volt szó, hogy husszont Braziliában lakó román család teljesen elszegényedett s szeretne visszajönni Romániába. Ehhez kérte Jorga a kormány segítségét. Ellenben Jorga tegnap délután Angelescuval tárgyalt a kollaborációról, amit Jorga

kerekén visszautasított.

Angelescu Jorgával lefolyt eredménytelen tárgyalásairól jelentést tett Bratianu Vintila miniszterelnöknek. A liberális pártban most már tökéletes a meggyőződés, hogy a professor Averescu felé tájékozik, akiről az utóbbi napokban rendkívül hízelgő kijelentéseket tett.

Averescu a régenstanácsnál.

Averescu tábornok tegnap délután megjelent a régenstanács előtt, s átadta a temesvári vasárnapi néppárti gyűlés határozatát. A régenstanács kijelentette, hogy

nem zárkózik el egy nemzeti kormány megalakításától.

Averescu tábornok a másfélóra hosszat tartó kihallgatás után kijelentette, hogy azok

a pártok, amelyek meg akarják tagadni a nemzeti kormányban való részvételt, azt saját felelősségükre mehetnek. A nemzeti kormány ebben az esetben úgy alakulna, hogy csak azok vennének részt benne, akik az ország érdekeit védik. A tábornok közölte még, hogy a jelenlegi kormányzás azt a veszélyt is maga után vonhatja, hogy az a felfordulás, a melyet a nemzeti-parasztpárt hirdetett, s a mely nem következett be, önmagától fog bekövetkezni.

— Tudom, — fejezte be Averescu, — hogy abban az esetben, ha ez bekövetkezik, a liberálisok az én segítségemet fogják kérni, hogy újból rendet csináljak. Én azonban nem vagyok az az ember, aki 1907-ben voltam. — Utalás arra, hogy ő volt az, aki az akkori parasztlázadást vérbefojtotta.

Nem az Itáliáról küldték a segítségkérő szikratáviratot?

Kingsbayból jelentik: A szakadatlanul le adott hívójelekre az Itáliáról eddig még nem érkezett semmi válasz. A Citta di Milano huszonnégy órán át szakadatlanul igyekezett az Itáliával összeköttetésbe lépni, de eredménytelenül. Mindinkább bizonyossá válik az a feltevés, hogy az állítólagos Itália táviratokkal aljas misztifikáció történt. Reiser Darsen holnap felderítő repülőuttra indul.

MAI SZÁMUNK 16 OLDAL

Hétfőn, kedden és szerdán az APOLLO-ban a legdiadalmasabb magyar operette-ujdonság Kolbay Ildikó, Mende Klári, Kiss Manyi, László Andor, Ihász Aladár fellépésével:

ARANYHATTYU

Nincs már munkaalkalom Bukarestben

Megállt az építkezés — Ötven százalékos munkanélküliség

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A nagy romániai gazdasági krízis és a pénzügyi következtében órási pangás állott be a főváros építkezésében is. Az előrehaladott építkezési szezon gyatra képet mutat, pedig Bukarest közvetlenül a háború befejezése után hatalmas tempóban kezdett fejlődni. Az építési szakma ugyancsak fénykorát élte még 1920—21-ben is. Azonban ettől kezdve fokozatosan gyengült. A legutóbb lezajlott építész mérnöki kongresszus is foglalkozott az építési ipar nagy pangásával, komoly szavak hangzottak el és tervezeteket terjesztettek elő, melyek alapján esetleg meg lehetne oldani a nagy krízist. Megállapították, hogy a krízis megoldása mindaddig lehetetlen, míg az állami munkálatok szünetelni fognak. Nemcsak az állami munkálatok, de a városi munkák is szünetelnek és ennek legfőbb oka a kölcsön hiánya. Bukarest városának angol kölcsöntigye szűgyenletes botrányba fulladt, pedig a kölcsönt teljes összegében építkezésre szánták.

A magánosoknál szintén hasonló a helyzet. A magánosok nem építenek, mert a mai magas kamatok miatt egyáltalán nem rentábilis az építkezés. A tőkével rendelkező magánosok jobb és több hasznot hozó vállalatokba fektetik a pénzüket, mert a jelenlegi helyzet szerint egy-egy új ház a befektetett tőkének csak a nyolc százalékát kamatoztatja. Viszont háború előtt az új ház a befektetett tőke 15—20 százalékát is kamatoztatta.

A jelenlegi fővárosi építési szezon képe ugyancsak katasztrófális. Az egész város területén 1800 ház van építkezés alatt, melyből 120 azoknak az épületeknek a száma, melyeknek egyenkénti építési költsége meghaladja az egy millió lejt, míg a többiek csupán egy millió lejen alóli kisebb vállalkozások, javítások és átalakítások. Az 1800-as vállalatok szemben Bukarestben ma 200 nagyvállalkozó és 3800 kisebb vállalkozó van. Ezen adatok alapján kitűnik tehát, hogy az építési vállalkozók 55 százaléka munka nélkül van, míg az előző években minden vállalkozóra átlagosan 3—4 vállalat esett évenként. Azonban még katasztrófálisabb a helyzet az építési szakmához tartozó alvállalkozók körében, hol 65—70 százalékra tehető a munkanélküliség száma.

Hogy a nagy építési pangásról tiszta képet nyerhessünk, érintkezésbe léptünk több fővárosi nagy vállalkozóval, akik a jelenlegi krízist az aránytalan anyagárakkal, a rossz vámtarifával és a nagy pénzkrízissel hozzák összefüggésbe.

— A hiba a túl magas anyagárakban keresendő elsősorban! — mondta egy nagy vállalkozó. — A külföldről jövő anyagokat hallatlanul megrágitja a szerencsétlen vámtarifa. Egy vagon német, cseh vagy lengyel cement 8 ezer lejbe kerül a határig. Egy vagon cement vámja viszont 24 ezer lej, tehát benn az országban csak 32 ezer lejért kaphatjuk meg azt a cementet, melyet a határon 8 ezer lejért vehettünk meg.

Ezek alapján kitűnik, hogy egy vagon cement vámja három százalékkal több, mint az anyagnak az értéke és vasuti költsége a határig. A romániai cementgyárosok viszont kartellben vannak, vagyis jobban mondva monopolizálták a cementet és a vállalatok csak is a kartell révén juthatnak hozzá. A kartell tetszése szerint szabja meg az árakat és éppen ennek tulajdonítható, hogy míg békében a cement ára 50 bani volt kilógrammonként, addig ma 320 lejbe kerül egy kgr. ami 32-szeres emelkedést mutat.

Ugyanígy a helyzet a vasanyagnál is. A békebeli 20 banis vas kilógrammjára jelenleg 11—12 lejbe kerül, ami ugyancsak hatvanszoros emelkedést mutat. A külföldi vas behozatali illetéke az anyag árának 100 százalékát teszi ki. Eppen ilyen aránytalan emelkedés tapasztalható a többi anyagoknál is.

A préselt téglá volt 45—70 lej ezre. Jelenleg 2300—2500 lejbe kerül. Az emelkedés 55-szörös.

A fenyőfa köbmétere 40—45 lej volt, míg jelenleg 1800—2200 lej. A cserefa 70—80 lejről 4500—6000 lejre emelkedett. Itt ugyazól-ván 75-szörös emelkedés tapasztalható.

Egy négyzetméter bádóg készen feldolgozva, elsőrendű külföldi anyagból 3 lej volt. Ma 180 lej.

Az asztalos munka négyzetmétere 30 lejbe került a mai 1100—1200 lejes árral szemben. Elsőosztályú parketta négyzetmétere lerakással együtt 12 lej volt. Ma 420 lej. Egy kgr. szeg 30 bani volt, míg ma 18 lej.

Egy cserépkályha 70—150 lej közötti volt, míg jelenleg egy ugyanolyan minőségű kályha 5000—12000 lejbe kerül.

A munkabérek emelkedése is nagy aránytalanságot mutat az anyagárak emelkedésével párhuzamosan. Egy jó szakmunkás

London visszautasította a román stabilizáció támogatását

A kölcsöntügyben elhallgatott a kormánylapok optimizmusa

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A stabilizálási kölcsön ügyére újból homály borult. A kormány lapjainak eddigi optimizmusát aggodalom cserélte fel, mert London a maga részéről befejezte a kölcsön ügyét, a kijelentette, hogy

nem támogatja a román stabilizálást.

Stirbey herceg és Bădulescu, akik Londonban tárgyaltak, az angol álláspont nyilvánosságra hozatala után Párisba utaztak, ahol csak egy-két napig maradnak, mert hétfőn már Bukarestbe érkeznek.

A nemzeti-parasztpárt hivatalos lapja, a Dreptatea, egyébként ma megkezdte cikkeit a kormány kölcsöntárgyalásainak történetéről. Eszerint a kölcsöntügy londoni kudarca az an-

békebeli bére Bukarestben 6 lej volt, míg jelenleg 350—400 lej a napibére. Egy nap számos békebeli 150-es bérral szemben ma 120 lejt kap naponta.

Az anyagárak ilyen horribilis és aránytalan emelkedésének oka elsősorban is a rosszul megszerkesztett vámtarifa és azután a vasuti tarifában keresendő. Amíg egy sürgős revízió gyökeresen meg nem változtatja a jelenleg életben levő fantasztikus illetékeket, addig meg lesz bénítva az építkezés napról-napra emelkedni fog a munkanélküliség száma és existenciák mennek tönkre. A mai építési vállalkozók megelégszenek 5—7 százalékos nyereséggel is, holott normális időben 25—30 százalékos biztos nyereséget kalkuláltak. Még az a minimális 5—7 százalékos nyereségük sincs biztosítva, mert a bulámozó anyagárak és a hallatlan konkurrencia attól is megfosztja a vállalkozókat.

Az építési szakma munkásai ugyancsak egész Erdély területéről az Okiráltságba és különösen Bukarestbe özönlöttek, hol az eddigi erős kampányok következtében nagyon jól el tudtak helyezkedni. Jelenleg azonban nagyon aggasztó a beözönlött munkások helyzete, mert hetekig kóborolnak, míg munkát kaphatnak és biztosíthatják betevő falatjukat, de viszont rengeteg azon munkások száma is, akik munka nélkül maradtak és anynyit sem tudnak keresni, hogy vissza tudjanak utazni lakhelyükre.

Ime a liberális rendszer gyönyöre egészen reális szemüvegen keresztül.

gol Schröder-bank akadémájával van kapcsolatban. A bankház 1913-ban egy nagyobb csomag román részvényt vett át, amelyeket azonban Románia nem pecsételt le, s nem határozott annak ellenértékét, tízenöt millió lejt kifizetni. A megindított tárgyalások nem vezettek eredményre, aminek a következménye az volt, hogy a londoni tőzsdén 1924. óta nem jegyezték a román részvényeket, a tőzsdén nagybefolyású Schröder bankház kívánságára.

A Dreptatea ugyancsak egy másik cikkében súlyos vádat emel Victor Antonescu ellen, aki Louis Dreyfussal együtt részvényspekulációkkal súlyosan megkárosította a román államot.

Beszélgetés az Ázsiából visszatért Sven Hedin-nel

(A Brassói Lapok berlini levelezőjétől.) Sven Hedin, a nagy kutató, néhány nap óta Berlinben tartózkodik. Nemrégén fejezte be utolsó ázsiai utazását és máris újabb expedícióra készülődik.

— Azért jöttem Berlinbe, hogy itt megvásároljam az új expedícióhoz szükséges automobiloikat, valamint az asztronómiai, meteorológiai és magnetikus eszközöket. Az új expedíció sokkal nagyobb arányú lesz, mint az eddigi, — vázolja feszelen beszélgetés során Sven Hedin terveit. Az új expedíciót legáltalában vándorló egyetemnek nevezhetem. A természettudomány összes ágai képviselve lesznek. Az utolsó expedícióról 16.000 méter hosszú filmet készítettünk, amely először Berlinben kerül bemutatásra és világsszenzációnak ígérkezik, mivel ebben a filmben sikerült először megörökíteni Belsőázsia képét.

A beszélgetés további folyamán Sven Hedin számos érdekes epizódot mesél el legutóbbi expedíciójából.

— A legérdekesebb ember, akivel utamon találkoztam, — ugymond, — Sinkiang tartomány kormányzója. Nygyformátumu államférfi, azonban egyesíti magában a régi ázsiai despotát és a modern katonai zsenit. Tizen-nyolc év óta uralkodik és országa az egyetlen a kínai birodalomban, ahol abszolút nyugalom és biztonság van. Az évek óta dúló polgárháború nem terjedt át Sinkiangra. Emellett a kormányzó nagy műveltségű férfi, aki 30 kötetben megírta memoárjait és a kormányzás művészetéről is terjedelmes munkát írt. A kínai lapokban állandóan megjelennek költeményei, amelyek európai hatásról tanuszkodnak. Az első időben a kormányzó idegenkedéssel viselkedett velünk szemben, mivel Belsőázsiaiban különböző rémhíreket kolportáltak rólunk. Így azt a hírt terjesztették,

hogy expedícióm 12.000 emberből áll és az a célja, hogy tartományát megszállja és uralmát megdöntse. Ennek a híresztelésnek az volt az eredménye, hogy mihelyt trtományának határában felbukkantunk, 800 fegyverrel körülfaragott bennünket és az egész expedíciót 11 napig fogságban tartotta. Mihelyt azonban alkalom volt vele beszélni, a helyzet megváltozott, a kormányzó az expedíció mecenása és vendéglátó gazdája lett és igen sokat köszönhetünk mindenre kiterjedő pártfogásának.

Sven Hedin végül elmesélte, hogy az utazás alatt gyakran kifogyot a pénzük és az expedíció tagjai gyakran éheztek és nélkülöztek.

— Az új expedíció azonban már nem fog annyi gondokkal küzdeni, — fejezte be nyilatkozatát Sven Hedin, — mivel német részről nagy támogatásban részesültünk és Sinkiang kormányzója is tekintélyes támogatást helyezett kilátásba. Az új automobiloikat az ő költségén vásárolom.

Megérkezett

a legújabb típusu

DAUERWELLER

(ÖRÖKHULLÁMOSÍTÓ)

négy hónapra garatálva.

MOLNÁR, Koronával szemben.

Bakó Náci nem törődik a közvéleménnyel

Jól meg kell választani a magyarság reprezentánsait — A szatmári eset tanulságai

Szatmár. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A határszéli magyarság belső békéjét hetek óta rosszindulatú ármánykodások, suttogva továbbadott pletykák, egyre jobban növekedő gyanúsítások háborgatják. Eleinte csak félve, titokban szállt a kósza hír, ma már a legkisebb utcagyermek is hangosan beszél, hogy egy néhány városi tanácsosnak nincs rendben a szénája és a krónika nem egészen tisztá tüzletekről, illegitim uton keresett nehéz tárgyakról is tudni vél.

Aki a gyanúsítások célpontja: Bakó Ignác nyug. fűtőházi főnök, városi tanácsos, hallgat. A gyanúsításokkal, a nyíltan hangzó vádakkal szemben és az egész magyarság jogos kívánsága ellenére makacsul ragaszkodik a moszafékhöz: a városi állandó választmányi tagságához.

Bakó Ignác Magyar Párt-i elnöksége idejében eleinte lelkiismeretesen és odaadóan vette a párt ügyeit, sőt az is előfordult, hogy a magyar kultúra érdekében anyagi áldozatot hozott.

Mikor azonban a pártelnöki állása révén nagja lett a városi állandó választmányának, a helyzet teljesen megváltozott. Bakó Ignác teljesen elhanyagolta a párt ügyeit, formálisan kitalasztotta és tönkretette a Magyar Pártot, mert minden idejét igénybevette a zsiros mellékjövödelmeket biztosító állandó választmányi tagság.

A legutóbb lezajlott választások alkalmán a magyarság elégedetlensége már hatalmas tömegeket öltött, mert a vezetés hiánya miatt az erő, amelynek ebben az evidenter magyar többségű városban meg kellett volna nyilvánulni, sehol sem mutatkozott.

Fokozta az elnök elleni hangulatot az is, hogy az állandó választmánybeli intenzív propagandista működéséről olyan hírek keringtek, amelyek nem voltak méltók a magyarság elnökének presztízséhez.

Az egyre konkrétabb adatokat felsoroló vádakkal miatt a magyarság elégedetlensége nagyon növekedett. A polgárság, de különösen a magyar iparosság körében egyre hangosabb lett a zugolódás, azonban ennek nem adhattak kifejezést, mert Bakó Ignác körülbelül egy esztendő óta tartózkodott attól, hogy összerója a párt intézőbizottságát, dacára annak, hogy ezt a magyarság vezetői többször sürgetik.

Bakó az intézőbizottsági ülés összehívása nélkül azzal tért ki, hogy a hatóságok nem engedélyezték a gyűlés megtartását. Hasztalan jelentették ki a hatóságok vezetőemberei, hogy a kérelem beérkezése esetén készséggel engedélyezik a gyűlés megtartását, Bakó Ignác neki aláírás céljából átnyújtott kérvényeket sem nyújtotta, hanem megsemmisítette.

Ennyi rosszakarát láttára az intéző bizottság tagjai

Bakó megkerülésével kérték a gyűlés engedélyezését, amit minden további nélkül meg is kaptak.

hogy az intézőbizottsági ülést május hónapján meg is tartották.

Ezen az ülésen megjelent Incédy Jocksa Ödön, a Magyar Párt központi elnökségének ügyvezető alelnöke, aki direkt azért jött, hogy az ügyet ne engedje a magyarság kezére elmergesedni. Incédy interveniálására azután, hogy Bakó nem jelent meg az ülésen, hanem elküldte lemondását az elnöki tisztegről.

Hogy mi történt az ülésen azt a jelenvolók szigorúan titokban tartják. Annyi azonban megkiszivárgott, hogy Bakó lemondását a nagyobb örömmel és meglelégedéssel vették komámásul, hogy kifelé megadják a távozás okmányát, a párt lapjában elismerést szavaztak neki, azért, hogy egyideig (ez alatt az az érteendő, míg Bakó nem volt az állandó választmány tagja) lelkiismeretesen végezte a párt ügyeit. Az elnöki teendőket ideiglenesen a közö Lajos alelnök, ref. lelkes végzi, addig az új elnökválasztást előkészítik.

Ezzel a lemondással azonban még nincs intézve a szatmári magyarság, illetőleg az egész lakosság békéje. Most nagyarányu mozgalom indult meg, amelynek célja, hogy az állandó választmányának azokat a tagjait, akik a gazdálkodása ellen igen nagyok a panaszok — közöttük elsősorban Bakó Ignácot — bármiképpen is de távozásra kényszerítsék.

Ebben az akcióban tekintettel arra, hogy az állandó választmány magyar és román tagjairól van szó, a város magyar és román lakosságának teljesen egyöntetű az álláspontja.

Mint hogy az állandó választmány kifogásolt tagjai azonban görcsösen ragaszkodnak a nagy jövödelmekkel járó pozíciójukhoz, az eltávozás körül a közel jövőben szenzációs eseményekre van kilátás.

Az bizonyos, hogy a ktszöbön álló események, de már az eddig történtek is, egyáltalában nem alkalmasak arra, hogy a város, de különösen a magyarság belbékéjét elősegítsék, dacára annak, hogy a kifogásolt tagoknak — közöttük Bakó Ignácnak is egyetlen egy hívük sincsen sem a városi tanácsban, sem a polgárok sorában.

Bakó Ignác nem veszi figyelembe az egész magyarság egyöntetű kívánságát. Az állandó választmányi tagságához most még jobban ragaszkodik, mint valaha. Beszélhetnek, támadhatnak, vádolhatnak, Bakó Náci rendületlenül alszók a kávéházban és nem törődik a magyarság jogos követelésével, amely egyre sürögsebben harsogja felé.

— Elég volt! Hagyja ott az állandó választmányt, mert abban a polgárság helyett, csak a saját anyagi érdekeit védelmezte.

A Zene, a nagy kibékítő

Mozart-ciklus három nyelven, négy ország színészeivel

Beszélgetés Bruno Walterrel

Páris. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Szinte azt hinné az ember, hogy Páris német zeneművészeti központtá alakult! Franz Schalk megy — Bruno Walter érkezik! Igaz, a kitűnő német mester csak innen jött a szomszédból, Londonból, hol miközben itt Párisban a bécsi opera aratta babérjait, 5 mint már hat éve esztendőnként, a „német season“-t rendezte, dirigálta megint már megszokott roppant sikerrel.

Nem boszorkányság: reptűlőgép csodája: Manapság a földrajzi távolság már nem akadály. A technika a művészet szempontjából valósággal aggályos méreteket ölt!

— Aggályos? — kérdeztem csodálkozva. — Azt hittem volna, hogy a dirigens és művész szempontjából ez csak előnyös lehet.

— Nem mondom — teszi hozzá azonnal — néha bizony az igazgatónak, a dirigensnek a közlekedési eszközök e javulása jól is esik. Így most is, mikor részben Londonban, részben néhány hónapja innen, összeállítottam a nemzetközi Mozart-ciklus programját. Négy országból szedtem össze kiváló és egymáshoz hangolható erőket. Az olasz Stabile, a német Bender, elsőrendű francia művészeket — és természetesen osztrákokat nem utolsó helyen. Itt a bécsi születésű Lotte Schön-t és Maria Gerhard-ot, vagy Fidesser-t, a hasonlíthatatlan „Tamino“-t. Mind dolgoztak már velem, ki Münchenben, ki Berlinben, ki Londonban: igazán jól esik most egy színpadon játszatom őket!

Az öt Mozart-darabot adjuk egymásután a Don Giovanni-t és a Così fan Tutte-t, melyeket a Mester maga olasz libretto nyomán szerzett, olasz nyelven; a német Zauberflöte-t németül és az Enlèvement du Srrail-t, valamint a Noces du Figaro-t (Beaumarchais-ra való tekintettel) francián. — S valamennyit — kérdeztem — ön dirigálja? Francia zenekarral? Hogy boldogul vele? És mit tart a francia közönségről? — Kétségkívül zeneileg hatalmas dolog ez a nemzetközi Mozart-összeállítás, melyet ey Bruno Walter dirigál!

— A zenéről — felelte a nagy dirigens — bocsássa meg, ha a zenéről semmit sem tudok mondani. Zenét nem lehet beszélni, magyarázni, kommentálni. Zenét — muzsikálni kell! A orchesterem a Conservatoire-zenekara. Elsőrendű, kitűnő kar: egytől-egyig lelkes művészek, kikkel nagyszerűen megértem magamat. Azt reméltem, hogy bensőséges kapcsolatunk abban is kifejezést fog nyerni, hogy miközben én itt dirigálok, a karmesterek, a kitűnő és csodálatreméltó Gobert vi-

**MINDEN ELEGANS
URIEMBER
CH. GUYOT
PARIS
NADRAGTARTÓT
VISEL**

Vendékvisező Románia részére:
SOLOMON JAKAB BUCUREȘTI.

szont Berlinbe megy vendégszerepelni. De Gobert e pillanatban nem tud szabadulni kötelezettségeitől, s így az 5 berlini vendégjátéka — észre marad.

— Nemzetközi működéséből azt a nagy tanulságot vontam le, hogy nem pusztán frázis Gémier ismert kijelentése, a nemzetközi színművészet népeket közelítő és békét szerző hatásáról. Ut háborus éven át a népek különösen a lehető legrosszabbakat hallották egymásról, minekfolytán valósággal egymásra vadultak. Legfőbb ideje, hogy most már a lehető legjobbat tudják meg egymásról és a lehető legjobb, az minden népnek a színpada, mert azon a nép élete egy megtisztultabb, fennköltebb alakban tükröződik. A közönség, ha jól megismeri a szomszéd nép színművészetét, magát a nép lelkét ismeri meg, érzi és gondolkodási módorát. Londonban a legilletékesebb helyekről hallottam ismételtén, hogy a „német szezon“-nak évről-évre minő szellemmel követendő diplomáciai és politikai hatása van egy a tömegekre, mint a törvényhozásra. És az Egyesült Államokban, ahol ugyezólván a háboru másnapján jelentem meg német zenével és énekkel, mikor még tombolt a német-gyűlölet; — ott és akkor magam láthattam, hogy mint sarjadt megértés, tisztelet és békékvánság minden előadásom nyomán.

Ugy gondolom, az újkor diplomáciájának egy fontos mellékmissziója — a homi színművészet ismertetése a többi állam népe előtt.

A cseh kommunisták általános tüntetést terveznek a kormány ellen

Prága. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A csehszlovákiai kommunisták elhatározták, hogy július 5-én tornatűnépével egybekötött kongresszust tartanak. A belügyminiszter a gyűlést megtiltotta. A cseh kommunista sajtó most erősen agitál a kormány ellen és a közelebbi napokra általános tüntetést terveznek.

**Legszebb
selyem és
grenadin
újdonságok**

CZINK & VERZAR

DIVATÜZLETÉBEN BRASSÓ
Kolostor és Welsz Mihály-u. sarok

Vasut és autóbusz harca Nagybányán

Üresen közlekedik a felsőbányai vonat — A C. F. R. a közönség hátrányára kizárja a konkurrenciát a közlekedésből

Nagybánya. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Amióta Felsőbányát megfosztották közigazgatási önállóságától, s egyesítették Nagybányával, a kilenc kilométerre fekvő testvérváros lakosságának csaknem minden ügyében le kell jönnie Nagybányára. Eleinte azonban a két összekerült város között rendkívül gyatra volt a kapcsolat, mert a C. F. R. nem számolt a beállott változással s továbbra is csak két vonatpárt járatott naponta Nagybánya és Felsőbánya között, mint előbb, amikor a két városnak semmi különösebb köze nem volt egymáshoz.

Az élet természetesen nem igazodik a C. F. R. menetrendje szerint s az egyre élénkebb autóbusz-forgalmat tett szükségessé az egybekapcsolt Felső- és Nagybánya között. Így az utóbbi időben már minden órában közlekedett autóbusz a két város közt, ami annál is inkább kényelmes volt, mert az egyik város főteréről a másikra szállította utasait akkor, amikor a vasuti állomások mindkét város központjától majdnem egy-egy kilométer távolságra vannak. Az autóbuszok menetdíja emellett ugyanannyi volt, mint a III. osztályú jegy ára a vonaton.

Érthető ezután, hogy onnelfogva mind kevesebben ültek vonatra s hogy újabban

olyan ritka volt a C. F. R. utasa, mint a fehér holló.

Ez a körülmény végre ráébresztette a közlekedésügyi minisztériumot a gyökeresen módosult viszonyokra s ennek tulajdonítható, hogy a C. F. R. május 15-ikétől három új vonatpárt állított be Nagybánya és Felsőbánya közötti helyi forgalomba, június elsejétől pedig betiltotta az autóbusz-közlekedést.

Nem igen lehet elvitatni, hogy az öt vonatpár most már kielégíti az igényeket, de ez az intézkedés éppen két évvel elkészt, mint-hogy a közönség közben megszokta az autóbuszokon való kényelmes közlekedést s tiltakozik ennek kikapcsolása ellen. Az autóbusz meghonosodott és szükséges tényezőjévé lett a forgalom sima és gyors lebonyolódásának. Ennek szem előtt tartásával a szatmári székhely-postahivatal főnöksége tegnapelőtti sajtó felelősségére ismét engedélyezte, egyelőre ugyan csak egy hétre, az autóbuszjáratokat. Ebből persze parázs konfliktus keletkezett az illetékes állomásfőnökök és a szatmári székhely-posta főnöksége között, amelynek folyományaképpen az állomásfőnökök jegyzőkönyvet vettek fel arról, hogy

az autóbusz-közlekedés újabb megindítása következtében magint egy árva lélek sem utazott a felsőbányai vonaton.

Hogy mi lesz a kimenetele a vasut és autóbusz kortörténetnek is tekinthető harcának, azt még nem lehet előrelátni, mert a közönség és a városi hatóságok az autóbuszokat támogatják, a vasut viszont hatalmasabb. A mulasztás mindenestre a C. F. R. közegét terheli, akik két évnyi késéssel kullognak az élet fejlődése után, amikor versenyezniök kellene mindenben az új közlekedési eszközökkel. Az autóbusz-közlekedés erőszakos kiktűszöbölésének csak a közönség issza meg a levét, amelyet a C. F. R. mindenáron vissza akar vetni a baktató vicinálisok letűnt korába. Ezzel a logikával hamarosan hiábavalóvá válik nemcsak a gépkocsi, hanem a repülőgép is.

A BŰNÖS EMBER

Gyermekgyilkosság — 15 év — bandukolás a mezők felé

Arad. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ilyenkor nyáron, szürke menetben vonulnak az aradi fogház rabjai a fogház kertje felé. Lomposan, közömbösen haladnak a külváros uccáján. Keménykötésű, jól megtermett paraszt dőcög előttem a sorban. Széles vállával kimagaslik a csenevész bűnözők közül. Ő az, akit érdekel a kert, neki élvezet a termőföldön való robot...

— Tizenöt év — mondja kisérőm jelentősen, látva, hogy érdeklődve nézem. Majd: — Gyermekgyilkosság — teszi hozzá.

Odamegyek az emberem mellé. Végig néz rajtam. Bikanyakán nyugodtan ül a feje. Szinte zavarodott lettem vizesen-feneketlen szemem előtt. Kérdezek. Orrhangon felel:

— Őtem — mondja. — Kerek egy éve vagyok lecsukva. Ötvenöt éves vagyok, — patogja kérdéseimre. De már többet nem hajlandó mondani. Nekiszegett fejjel megy tovább. Szimatolódó orral; aggyal és vaksággal földimádó paraszt. Megy: a földek felé...

★

A rendőrségi nyomozás, majd a törvényszéki tárgyalás mindent rekonstruált.

Szikkadt-csendes májusi délelőtt, a földszaggal telített, hűvösségfojtott paraszti szobában. Munkanélküli János ott komorkodott az asztal felett. Olyan setéten került ebbe a

szobácskába a napfény, hogy a színek elkomosodtak. Egyszerre felvágódik az ajtó:

— Jónapot, tyhü a mindenségit de meleg van — rontott a szobába János fia, a városban született Jóska. A szélesre tárt ajtóhasadékon friss levegő rontott a szoba dohfelhői közé.

— Kuss, — mondotta nyugodtan János. A vészjósló mondatocskára egyszerűen csendet teremtett égen és földön. A Jóska nyaka közé húzott fejjel somfordált a szoba sarkába és leült. (Ez perc sem telt el, halkán dudolni, majd füttyölni kezdett:

— Kuss, ha mondom, kölkök — döngette meg az asztalt János. — Sok okod van a jókedvre. Mit zabálsz délre?! Minek örülsz?! — csattant bele immár a fiu kacagós ábrázatába. A ragyogó széles pofa csak még dühösebbé hajszolja: — Híjj a fattyu mindenedet, mit röhögsz, mir van jó kedved? Há?

— Mir vóna jókedvem? Már mer füttyölök.

— Mit feleselsz? Beverem a fejedet a nyakad közé!!! Be én... Ne röhögj... már mer!..

A fiuban felgurgulázott a tiltott nevetés. A nagy behemót ember dühe csiklandotta. Beleröffen az apja képébe. Majd leharapja a nyelvét — de már késő. Hopp, már el is csattan az első pofon.

A kamasz veres lesz a dühtől. Ágaskodó kakas módjára kukorékolja világgá büszkeségét:

— Engem ugyan ne frászoljon. Nem véttem semmit. Mi baja má megint?

— Megöllek... lihegi János. — Meg én, megfojtlak. Kitépem a nyelvét a pofádbul. Szétloccsantom a fejed, mars ki... Takarodj, agyon verlek... — Záporoznak az ütések. — Mit kölkök mi? Hgy ne frászoljalak, ki az apád? mi? —

A fiu liheg. Szinte ugrik már. Csoszogás, lépések... Szégyenkezve válnak szét. Belép az asszony. Munkába aszott, gőzöktől párolt és petyhüdt-bőrű asszony.

— Mi vót itt? — Nyitja az ajtót. Hogy nem kap választ, mégegyszer: — mi vót itt? No no lelkeim...

János csodálkozva bámul fel: — Ni az asszony. A komor. A lompos. Az örökké bus. A varjúkárógásu vénasszony. Ejnye na. Mir örül ez?

— Összekülönböztünk, — kegyeskedik.

— Ejnye na. Semmi az, — mondja váratlan jókedvvel az asszony. — Majd főzök levest délre, meg krumplit. — Csend... Majd: — Má megint nem vót mka? — Kérdi. — Látom már, hogy nem.

Közben dolgozik. És nótázik. Jánosban felveti magát a düh:

— Ejnye a nemjőjét. Fogd be a pofád. Má téa is?

Rá csodálkozik az asszony. — Mifene bajod van má megint? Má énekelni se szabad? Nem is tudom...

— Ne járjon a szád, mert megöllek. Ne dühits!

— Te goromba pokróc. Disznóhajcsár. — Replikáz az asszony. Majd gunyosan: — A méltóságos ur. Csendet akar. Akkor kussoljon mindenki, mer...

Itt elakad a tárgyak pergőtüzében. Ami a szobában volt minden érintkezésbe került a fejével. A mellével. Sikított. János megdühödött. A fia feszülve nézte a küzdelmet. Mer már harcoltak. A nőstény, az anyja körömmel rontott az Erősnék.

— Jajjj, — nyikkant fel mikor az anyja vak dühében a konyhakést markolászta fel.

Rettegetes koppanással zuhant el az asszony. A szék beverte a fejét. A fiu felnyihogott. János a fia felé fordult. Jóska röhögött. Unfeledten hízkeledett a győzőnek. Az apa borult aggyal bámult. Jóska minden rokonérzete vinnyogássá tömptült. Mind kisebbre húzta magát, csendesen vinnyogott.

János meredt lábbal közeledett. A pillanatok másodpercekké nőttek. A két kemény öklől koppanva zuhant le a buksi kobakra...

— Au, auau nyávogott fel Jóska.

— Mir, mir boldogok?! Minek örülnék?! Mir úristen, mir?! Veszekedett dühvel vettte magát a fiára. Otromba csizmái beleszipedtek a puha hasba. Vonított a fej és ropogott a mellkas...

Szétcázott. Mir? vettődött fel benne új és újra. Egyszerre szétcázott. Ravasz-törtés látott. Vér, vér... Vér.

A szekrényhez ment. Kiszórt mindent. Feldöntötte a még helyükön maradt butorkat. Levette a csizmáit, cipőt húzott, hűs alá vette a csizmákat. És kimászott az ablakon.

★

A meső párolgott. Görcsökben vonaglott János lábai alatt az élet.

...Mir? — botorkált fel méggyász gondolat. Valahol metropolisokban, de még ebben az Aradnak nevezett kis városban is nitschei nagyképűségekkel mázolták a botzontokat. Ember, a két éve munkanélküli emberke, városba szakadt, évek kódén át is paraszt János kivérezte.

mir, a zistenit, mir?!

De részegített a föld, a falu; tág orrlakkal csak baktatott. És estefelé bement a városba. A házak alatt égett a XX. század, ragyogtak a villanyok, boldogságok, és vonagló kisértiességek sugározták világgá. Rádió boldogított és narkotizált a jazz.

A házakban égtek a villanyok. Egyenes chopini gyászindulók bangjain zokogtak. Nyomor, a gyomor hazug romantikáját. Mások társadalmi szűkségszerűségeket prédikáltak és rothadt az élet... Embertöléseket éretek meg. Szóval Jánost előre sajnálták.

Esküdtszéki verdiktek szentesítették felmentő ítéleteikkel: halált verítkeznek és bórögnek a napok.

A rendőrségen lázasan keresték. Az asszony élt és vallott. A redakciókban zuhogott dühögött a munka. A közvélemény hisztéri-

Hölgyek figyelmébe!

Modern hölgy csak modern hölgyfodrász szalonba jár, az újonnan átalakított párizsi mintára berendezett RÜLL hölgyfodrászat a legkényesebb igényeknek is megfelelően a hölgyközönség szolgálatára áll. Speciális vas- és vízondolálás és hajvágás. Manicűr. — Hajfestések minden színben. A legmodernebb hajmunkák bondon Trauzformáció. — Tomburrier választék.

A hölgyközönség szíves pártfogását továbbra is kéri

RÜLL MÁTYÁS fodrász
Kapu-utca 68. szám, (a Korona mellett).

Külön bejárat az udvar felől.

Butorvásárlás bizalom dolga

Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat
MAROSVÁSÁRHELY-re és tekintse meg

Székely és Réti

erdélyrészi butorgyár Rt

hatalmas rakthárak.

Wanderer, Silau,
Walt, Kallmann

zongora és planinó

gyárak képviselője. — Hiteles és egyéneknek kedvező fizetéssel feltételek.

kusan felsikoltott, viták patakzottak és rendőr kopók feszültek a „ma megmentésén.”

★

Ügyészek ágaskodtak és küldtek a kényserítő rend nevében embereket a halál felé. Szóval Jánost már előre elítélték.

Bestialitás...

János semmit sem tudott ezekről. Az emberek kitódultak az uccákra és boldogság látszata terpedt el felettük. Nyomor és nyomorok felett.

— Mir boldogok, mit érzölnek?

Korcsmák előtt vitt el az útja. Nem igen szokott inni, jobbára virtusból. De most kellett vóna. De nem volt egy piculája sem.

★

A rendőrség hamar elfogta. Szörnyen valatták: ő nem vót. Megtudta, hogy az asszony őt szembesítették. Ő nem vót, — tagadta. Vére verték. Nem tudott a lábára állani: ő nem vót. *Mir tette vóna??*

De a harmadik napon hirtelen megunta. Ő vót. Hát persze, hogy ő. Miért? Hát minek érzöltek, mir minek?

★

A tizenöt év nem igen érdekelt. Az asszony láta a tárgyaláson, látta, hogy sir, beszéltek is valamit.

És illedelmes rab lett belőle. Ahogy lötytyedt rabkosztal telik meg naponta a hasa, dehogya is kérdez valamit.

Dehogya. Minek is? Kit érdekel az élet?

★

Tizenöt év mondja nagy buzgalommal a kísérő. — Mit mondott? — kíváncsiakodott később.

★

János meg egészen közömbösen haladt a konyhakert felé.

Balla Károly.

Merénylet a japán miniszterelnök ellen

Tokióból jelentik: A miniszterelnök ellen a tokiói pályaudvaron egy munkás külsejű ember merényletet akart elkövetni. Törrel a kezében a miniszterelnökre vetette magát, mielőtt azonban szurhatott volna, lefogták.

Kína érvényteleníti a nagyhatalmakkal kötött régi szerződéseit

London. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Times azt jelenti, hogy a nankingi központi politikai tanács olyan kiáltványt adta ki, amely a jövő kínai politikai alapeleveit ismerteti s azt a szándékot fejezi ki, hogy a tanács a nagyhatalmakkal kötött régi szerződéseit érvényteleníti és új tárgyalásokat indít meg velük.

Peking. A nacionalisták egyik hadsereg ma reggel bevonult Pekingbe s a fővárosban kihirdették az ostromállapotot.

Csinanfa. Az itteni arsenál a levegőbe repült. Rengeteg halott.

Tiencsin. Három kínai öt revolvorgolyóval megölte Sansinsang tábornokot.

Franciaország békés szándékából fegyverkezik

Páris. (A Brassói Lapok távirata.) A kormány nyilatkozata a hadügyi költségvetés tárgyalásával kapcsolatban kijelenti, hogy a mai nyugtalan Európában nem lehet Franciaország határait védtelenül hagyni s ezért elkerülhetetlen a hadügyi kiadások emelése, azonban Franciaország békés szándékaiban senkinek kételkedhetik. — A nyilatkozat a kommunizmus kérdésével kapcsolatban azt mondja, hogy egyetlenegy bűncselekmény sem marad megtorlatlanul.

Végleg csődöt mondott a Népszövetség

Nem merik az optánsperit érdemében elintézni

Békes megoldásra utasították a feleket

Titulescu és Apponyi szócsetája

Genf. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az optánsperit meg lehetne nagy igazsággal vért népszövetségi tárgyalásra csatolták a déli sajtó is. Megelőzőleg kisebb jelentőségű kérdésekkel foglalkozott a tanács, amely mindenképpen időt és alkalmat akart adni a magyar és román kiküldötteknek, hogy meg egyezzenek. Chamberlain erősen is bizott ebben a fordulatban, ami azonban nem következett be. A rendkívül kényes ügynek mégis csak a tanács plénuma elé kellett kerülnie.

Chamberlain javaslata.

A történelmi jelentőségű ülés délután négy órakor kezdődött és tartott szünet nélkül egészen hétig. A tanácskozást Chamberlain vezetette be, mint a kérdés előadója. Chamberlain a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

A tanács, melyen sajnálja, hogy a két fél mindeddig nem tudott megegyezni, azon az alapon, amiket a tanács ajánlott. A tanács újólag kifejezi azon óhaját, hogy a vitát azon a megoldási alapon kellene befejezni, a mit elfogadásra alkalmasnak talál, s ezért fenntartja a szeptemberi és márciusi határozatait és felszólítja a magyar és román kormányokat, hogy a hosszú vitát kölcsönös engedményekkel fejezzék be.

A fenti határozati javaslattal kapcsolatban Chamberlain ismertette a Népszövetség márciusi határozatára adott magyar és román választ. Kérdést intézett Apponyihoz és Titulescuhoz, hogy megváltoztatták-e a nézetüket. Apponyi és Titulescu egymásután jelentették ki:

— Nem!

— Akkor a határozati javaslatot elfogadásra ajánlom — mondotta Chamberlain és átadta a szót Apponyinak. Apponyi kijelentette, hogy ő kormánya nevében elfogadta annak idején a márciusi döntést. Nyilatkozni most a román delegátusnak kell. Titulescu röviden beszélt. Bejelentette, hogy elfogadja Chamberlain fenti határozati javaslatát.

Apponyi beszéde.

Titulescu után Apponyi kapott szót.

— Nem fogadhatom el ezt a rezolúciót, — mondotta Apponyi. — mert nem oldja meg a kérdést, amelynek súlyos fontossága elvitathatatlan. A tanácsnak kötelessége megvédeni a döntőbíró intézményét. Avagy csak diszkrecionális joga van és a döntőbíróval kényeskedve szerint bántanak? Ennek a kérdésnek a tisztázása is a tanácsra tartozik. Ha pedig a tanács csakugyan diszkrecionális jogának tekinteti az ügyet, úgy jelentse be ezt a világ közvéleményének, nehogy kétség maradjon fenn ebben az irányban. Mindenesetre kétségtelen, hogy ez a döntés egyidejűleg döntés volna a Népszövetség sorsa fölött is.

Azután tiltakozott Apponyi az ellen is, hogy a határozatban összehasonlítsák az 1927 szeptember és az 1928 márciusi határozatokat. Fontos ez azért, mert az utóbbit a tanács tagok egyhangúlag, az előbbi pedig csak sok fenn tartással fogadják el. Apponyi szerint

Medgyaszay Vilma Bukarestben

Alhambra-színház 1928. június 23.
Str. Sărindar szombat, 9 órai kezdettel.

Egyetlen sanzonestély!
Magyar, német, francia műsor!

Jegyek „MOZART”-nál.

5895

a tanács nem tölti be a kötelességét, a miton egyszerűen ajánlja, hogy a felek békesen egyezzenek meg.

Est már a multhoz sok fáradtsággal kísérték meg, de minden eredmény nélkül. Valószínűleg látszik, hogy a megegyezés ezek után sikertelen. Kéri tehát a tanácsot, hogy a 239. szakasz alapján nevezzen ki pótbírókat, s ezzel tegye lehetővé a döntőbíró működését. A döntőbíró kinevezése nem jutalom és az ellenkezője sem tekinthető büntetésnek. Magyarország mindössze azt követeli, hogy a mindenképp ocsátlanul keménynek ismert trianoni szerződés szakaszait ott is alkalmassák, ahol Magyarországnak jogokat biztosított és nemcsak kötelezettségeket ró. Nem tudhatja előre, hogy a döntőbíró milyen ítéletet fog hozni, Magyarország nevében azonban kimondhatja, hogy bármilyen is legyen az ítélet, országát el fogja fogadni. De tiltakoznia kell az ellen, hogy a tanács egyszerűen úgy intézze el ezt az ügyet, mintha a magyar-román agrárper befejezése a két érdekeltre tartozna.

A javaslatot megszavazták

Titulescu röviden utal az 1927. szeptemberében és 1928 márciusában elmondott beszédeire, mert, — nygmond — ezek már választ is adtak mindarra, amiket Apponyi most elmondott.

Azután újra Chamberlain beszélt. Hangsúlyozza, mint előadó, hogy nem hajlandó a részletekbe beavatkozni, mert az ügyről már eleget beszéltek. Egyébként nem osztja Apponyi pesszimizmusát a közvetlen tárgyalások kérdésében. Újól kéri a tanács tagokat, hogy a határozati javaslatot fogadják el.

Paul Boncour francia delegátus is felszólal és mindenben támogatja Chamberlain javaslatát. Az elnök elrendeli a szavazást. Apponyi bejelenti, hogy a szavazásban nem kíván résztvenni. A többi tanács tag Chamberlain határozati javaslatát egyhangúlag megszavazza.

Titulescu váratlanul szót kér.

A határozat kihirdetése után váratlanul szót kér Titulescu. Hivatkozik arra, hogy Chamberlain javaslata engedményt kér mindkét féltől s ezért már most felolvasa a tanács előtt azt a javaslatot, amit kormánya

Francia penzió

saját gazdasággal és teigazdasággal a Fekete-tenger partján a strandon

Techirghiol fürdő

Movila

Szobák kilátással a tengerre, tácasak és szépen bútorozva, magyar konyha, júniusban 50 százalékos kedvezmény. Felvilágosításokat nyújtanak és szobalőjegyzéseket teljesítenek Bukarestben Str. Cernica 4, Telefon 37-25 és Movilában.

2992

Autósok figyelmébe!

Legújabb találmány!

Legújabb találmány!

Gummidefekt jelző készülék.

A gyakran előforduló gummidefekteket legelőször csak percekkel később vesszük észre. A defekt keletkezése után sokszor száz métereket szalad még a kocsi, ami által a gummi rongálódik, sőt használhatatlanná is válik. Az új találmány

„Veho” készülék

révén a defekt keletkezését már a legelső pillanatban megtudja az autó vezető, mert a „Veho” erről kürtjelet ad. Kiváló szakemberek nagyszerű találmánya — bámulatos eredménnyel.

Ára 1500 lej.

Ára 1500 lej.

Utánvét mellett szállítja:

FABINYI és ANTOS

Cluj, Izabella-utca 2.

2978

legközelebb hivatalosan elküld Magyarországnak.

A Titulescutól felolvasott javaslat abból indul ki, hogy a békeszerződések nemcsak jogokat adtak, hanem köteleességeket is róttak Magyarországra, ugyanakkor azonban Magyarország jövőtétel fejében semmit sem juttat Romániának. Románia mégis véget akar vetni a vitának, meghajlik a tanács tekintélye előtt és javasolja a következőket:

1. Jelöltessék ki az egyik tanács tag közvetítőnek, mintegy döntőbírónak a magyar-román agrár vita eldöntésére. Ajánlja azt a tanács tagot, aki eddig a legtöbbet foglalkozott a kérdéssel. (Chamberleintre céloz.)

2. A kijelölt közvetítő állapítsa meg minden esetben, hogy jogellenes elkobzásról van-e szó, vagy nem. Igenlő esetekben hajlandó a román kormány fizetni.

3. A pörös eljárásra vonatkozó minden okmány a közvetítő elé terjesztendő. Az utolsó okmány beterjesztésétől számított fél év múlva a közvetítőnek véleményt kell mondania az egyes esetekben. Ajánlja, hogy a közvetítőnek két segítséget is adjanak, az okmányok gyorsabb feldolgozására.

4. Az esetleg megállapítandó kártérítést Magyarország fizesse ki az optánsoknak a Romániának járó jóvátételből.

Titulescu még hozzáfűzte, hogy javaslata egységes egészen tekintendő, precedenstől nem szolgálhat és csak akkor lép életbe, ha Magyarország az első pontot is elfogadja.

Apponyi válasza.

Titulescu előterjesztésére Apponyi nyomban válaszolt. Kijelentette, hogy hivatalos választ nem adhat, mert erre nincs felhatalmazása. Annál azonban az első hallásra is mondhat, hogy kormánya megfontolás tárgyává teszi a román javaslatot. Viszont le kell szögeznie, hogy a magyar kormány állásfoglalásának kiindulási pontja az, hogy

jogi álláspontját nem adhatja föl.

Magyarország ma is fizet jóvátételt a így Titulescunak erre a kérdésre való megállapítása helytelen. Az ajánlat második pontja visszaesést jelent: Titulescu meg akarja kötni a bíró kezét. Nem hiszi, hogy ezt a pontot bárki is elfogadná. A negyedik pont, a jóvátételről szóló, teljesen lehetetlen. A magyar kormány előre nem adhat föl olyan jogokat, amelyeket a jóvátételi bizottság biztosított a számára, vagy amelyek a jövőben nyílnak meg előtte. Egyébként is képtelenség, hogy a magyar kincstár fizessen kamatot éveken keresztül román adósságért.

Azután rátért Apponyi, hogy miért tartózkodott a javaslat megszavazásától. Ha előterjesztett fentartásait figyelembe veszik, mindenben megszavazhatja a javaslatot. Nem tudva azonban a figyelembevétel, nem mond igent, sem nemet. Viszont nem fogadhatja el véglegesnek a határozatot, mert az nem hoz végleges megoldást. Ezért tartózkodott a szavazástól.

Egyébként már most bejelenti, hogy bármiképpen alkulnak a közvetlen tárgyalások. eredményükről a tanácsnak jelentést tesz. Főntartja azt a jogot is, hogy annak idején a trianoni szerződés 239. szakaszának végrehajtását kérje, vagy pedig kérelmet terjesszen elő, hogy a tanács az ügyet a hágal döntő bíróság elé utalja át. Ismételtén biztosítja a tanácsot, hogy a magyar kormány a legnagyobb jóindulattal kezeli és vizsgálja meg a román javaslatot, de hangsúlyoznia kell, hogy kormánya fenntartja eddig elfoglalt álláspontját.

„Az ügyet befejezettnek tekintik”.

Apponyi befejezte a beszédét, mire elhangzottak a tanácselnök zárószavai: Az ügyet a tanács előtt befejezettnek tekintik. A román ajánlattal kapcsolatos eszmecsere Apponyi és Titulescu között már nem tartozik a tanácshoz. A kérdés lezáratott s ebből az alkalmából a tanács örömmel üdvözlö a békés kibontakozás irányában megnyílt lehetőségeket...

Halló, vidékiek figyelmébe

179 lej A következő 7 cikk
hölgyek részére: 179 lej

Egy pár félcipő, valódi bőrtalppal, egy pár cernaharisnya, egy pár selyem harisnyakötő, egy doboz puder, egy üveg Eau de Cologne, egy kis üveg parfüm, egy tubus ajakír, kitűnő külföldi gyártmányok! Szétküldés utánvétel mellett az egész országban, postaköltség 21 lej. Küldjön sürgős rendeltést az

Oficiul Orientului, București,
III. Str. Lascar Catargiu 16. címre.

Hogyan fogadták Magyarországon a döntést

Budapest (A Brassói Lapok tudósítójától.) A magyar sajtó megdöbbenéssel fogadta a semmiképpen sem várt erőltetett népszavazási állásfoglalást. A Pesti Hírlap „A macska és a forró kása” címmel írott vezércikkében itéli el, hogy a tanács újból kitért a döntés elől. Helyesli Apponyi eljárását, hogy nem járult hozzá az újabb halogatáshoz, hiszen az eddigi tárgyalások kétségtelenné tették, hogy Romániának nincs komoly szándéka a békés megegyezésre. Titulescu tegnapi javaslata csak megismétli a decemberi javaslatot, amit a magyar kormány már visszautasított. Maguk a tanács tagok sem hihetik, hogy ezen az alapon megindulhassanak a tárgyalások.

A magyarság élesen támadja a tanácsot, amely — a lap szerint — újból beismerte teljes tehetetlenségét. A kárvallott optánsok nem sajnálkoztak és részvétet akarnak, hanem igazságot és azt, hogy a Népszövetség tiszteltében tartsa létalapját: a döntőbíró elvét.

A Budapesti Hírlap „A halogatás mestere” címmel vezércikket közöl. A Népszövetség határozata — írja a lap — halálos ítélet, amit Damaga mondott ki Damaga fölött. Nyílt beismerése annak, hogy nem tud, nem akar határozni. A Népszövetségnek nem a közvetítés a feladata és kötelessége, nem is a békés megegyezés szükségességének hangoztatása, hanem az intézkedés.

FILMFELVÉTELEK — FÉLVAD BENNSZÜLÖTTEKKEL

Még az elmúlt év novemberének végén kelt utra egy expedíció a Metro Goldwyn-filmgyár hollywoodi műterméből, — hogy a nyolcezer kilométer távolságban fekvő Tahiti szigeten készítse el Frederick O'Brien „Fehérfények a déli tengereken” című filmregényét.

A feketére stílt, nagyszakállu, torzanborz emberekben állg lehetett felismerni azt a kulturált, gondosan ápoltságú csapatot, amelyik pár hónapja a regényes feladat elvégzésére utrakelt.

Van Dyke rendező, aki pár nap alatt kiphente az ut fáradalmait, a következőkben ismertette az expedíció kalandos történetét:

— E fímet a déli tengereken, Tahiti sziget környékén készítettük, s néhány színész kivételével, akik Hollywoodból jöttek velom, teljesen a bennszülöttekből kiválogatott, fényképet, gépet, még sohasem látott emberanyagot használtam fel.

— Mult év december tizedikén érkeztem meg nyolcvan tagból álló karavánommal Tahiti szigetére. Első impresszióim lenyűgözőek voltak: a sziget exotikus szépsége, a bennszülöttek festői élete felvillanyozóan hatottak rám. A második huszonnégy órában azonban rácszméltem arra, milyen emberfeletti feladatra vállalkoztam, s csaknem kihatástalanul lát szott e primitív környezetben elfogadható és eredményes film gyártásába kezdeni. A százhusz mérföld átmérőjű s hétézer láb magas hegyekkel borított Tahiti, amelynek vizeséből nyolcvan folyó táplálkozik, annyi a párával teli, hogy ruháinkból tízpercnyi viselésük után csavarni lehetett a vizet. E furcsa szigetnek egyetlen kocsihozható útja van, amely elkerülve a nekem értékes dsungelvidéket, a parttal párhuzamatosan futja körüli a szigetet. A sürü dsungelt nem tudja átvilágítani a nap, a hegyek meredekségük miatt meg nem mászható, a felvételhez szükséges felszerelést felszállítani tehát reménytelen ügynek látszott. Első tapasztalataim alapján azonnal kábeleztam Hollywoodba, s kértem, hogy gyáram haladéktalanul küldje el a legnagyobb generátortelepet, amit beszereznie lehet, mert enélkül képtelen leszek a dsungel sötétjét film felvételre alkalmas megvilágításba hozni.

— Amíg a kért motorokra vártam, hozzáláttunk egy tökéletes műterem és laboratórium felépítéséhez. Hat heti megerőltető munka után elkészült a műterem, az előhívó, másoló és vetítőterem, az expedíció és külön az alkalmazandó négyszáz bennszülött kiszolgálására szolgáló étterem. Hosszas fáradozás után sikerült összeválogatnunk a bennszülött-anyagot. Több száz mérföld körzetben, százhatvan falu lakosainak átmustrálása után megvolt a kellő számú bennszülött.

Mire a generátor megérkezett, mi is felkészültünk a munkára. A generátor és motor súlya tíz tonna volt; ezt a rettenetes monstrumot kellett nekünk a dsungelba vágott utakon s a hánscból készült primitív hidakon ide-oda, ahová a szükség megkívánta, szállítanunk. Első éjjel, amikor új fényforrásunkat is kipróbáltuk s a hatalmas fényzőrók öt mérföldre vetve fénycsóvájukat átvilágították a bennszülöttek falvait, a megrémült lakosság eszeveszetten menekült kunyhóiból, sőt a már kiválogatott csapatot is alig tudtuk összefogdosni és visszacsalogtatni, bizonyga:

va nekik, hogy a „perreo Omahana”, a „napkocsi” nem az ördög szelleme és hogy a világ most nem fog elpusztulni.

— A legnagyobb veszélyt jelentette részünkre a rengeteg cápa, amely állandóan ott ólálkodott a partok mentén. Mikor Monte Blue a film egyik jelenetében a tenger vizében mosakszik, rémülten menekült egy korallzátonyra a felé rohauó undorító állatok elől. Ez alkalommal kezét-lábát annyira felsebeztek a tüfinomságu korallszemek, hogy két héten át fektült s mi megakadtunk a munkával.

— Végtelen halálval és köszönettel tartozom nagyszertű színészeimnek, akik a szokatlan, rendkívüli fáradtságot és nélkülözést követelő munkát olyan hallatlan energiával s mindvégig a legjobb szellemben végezték. Velük igazán kevés bajom volt. Annál több azonban a bennszülöttekkel. Minden rendező ismeri azokat a nehézségeket, amelyeket színészethez nem értő emberek szerepeltetése jelent, én is hozzá voltam az ilyesmihez szokva, de e sok félvad ember fegyelmét nem tűrő és utasításokat be nem tartó viselkedése még engem is kihozott sodromból. Ezer és ezer méter filmet kellett eldobnom azért, mert a legizgalmasabb jelenet közben valamelyik vad szépség elkezdett integetni felém, kérdezve, hogy jól csinálja-e a red bíró feladatát, vagy belenevetett a lencsébe, mutatván hogy most már nem fél a felvevőgéptől.

Végeredményben azért azt hiszem, igen jó munkát végeztünk s utólag elmondhatom: boldog vagyok, hogy e filmet én rendezhettem, mert meg vagyok győződve arról, hogy nagy szolgálatot tettünk a mozikközönségnek munkánkkal, amelyet ma még meg lehetett csinálni, pár év múlva azonban, amikor e vad embereket is meg fogja fertőzni a kultúra, amikor már szívesen és nagy gyakorlattal fognak dolgozni a felvevőgép előtt, ebben a primitív hangulatban tartani, az ősi, félérek előtti levegőt ennyire visszaadni, teljességgel lehetetlen lesz.

Fodor Miklós.

RADIUM

A világ legértékesebb és leghatásosabb gyógyszere!

Professzor Dr. Gr. Antipa, Gh. A. Duna, Dr. Cociasu és Dr. V. Hankó hivatalos vegyvizsgálati bizonylata szerint tartalmaz az

	Előpataki víz	Matild-víz
Szilárd-részek	4.2507	6.1205
Szánsav	1.6440	4.5441
Radium	0.10%	0.62%

Tehát a MATILD gyógyviz a legértékesebb a világon!

Raktárak: Az ország minden városában! Kapható mindenütt!

Forráskészítés: G. FLEISCHER, Braesó.

2797

Mexikóban létrejött a béke az állam és az egyház között

New York. (A Brassói Lapok tudósító-
[főf.]) A World jelentése szerint az egyház és
állam között Mexikóban teljesen helyreállott
a béke. Arra számítanak, hogy a Vatikán a
megegyeztést néhány napon belül jóvá fogja
hagyni.

A mexikói egyház és az állam között létrejött megegyezés szerint a templomokat újból meg lehet nyitni. A papok újból átvesszik hivatalukat és az egyházi cselekmények a jövőben zavartalanul folyhatnak le a hívők jelenlétében.

Miniszteri rendelettel betiltották a kolozsvári „pályaválasztási tanácsadó” további működését

Kolozsvár. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Szombaton délelőtt a kolozsvári zsidó ifjúsági egyesület keretén belül működő „pályaválasztási tanácsadó” vezetőségéhez 1916–1928. szám alatt rendelet érkezett a munkügyi vezérinspektorátustól. A távirat értelmében

a minisztérium betöltte a „pályaválasztási tanácsadónak“, mint intézménynek további működését.

A kategorikus rendelkezés nagy megdöbbenést váltott ki, mert a mai körülmények között szükséges ez a nyugati példák nyomán alakított intézmény, amelynek keretében Kolozsvár legkiválóbb pedagógusai és pszichológusai fejtették ki áldásos tevékenységet, teljesen ingyen, a legszebb altruisztikus szemléntek figyelembe tartásával dolgozott.

Chirila János munkatügyi felügyelő a rendelettel kapcsolatban csak ennyit mondott:

— Két nappal ezelőtt kaptam a miniszteri rendeletet, amely az 1927. január 17-én hozott 1005. számú minisztertanácsi határozat végrehajtását sürgeti. E határozat szerint pályaválasztási tanácsadók, mint egyesületek, csak az ipari és kereskedelmi miniszter külön engedélye alapján működhetnek.

A kolozsvári „pályaválasztási tanácsadó” nem ártott senkinek, hanem csak használt azoknak, akik hozzáfordultak. Legkevesebbé ártott azonban a munkatügyi miniszternek, vagy pláne Angelescunak, akinek sötét árnyékát minden hasonló intézmény betöltése mögött akaratlanul is ott látjuk. A magyar iskolák tömeges megfojtása nem sikerült úgy, amint szeretne volna s most úgy látszik, más oldalról keres tevékenykedési lehetőséget. Mert munka nélkül csak nem élheti!

„Az én művészetem ebben a tingli-tangli világban nem sokat ér“

Szentgyörgyi Pista bácsi ma este örökre bucsuzik a brassói közönségtől

Brassó. (A Brassói Lapok tudósítójá-
l.) Ma este a „Tolonc” című népszínműben
szerepelt a brassói közönségtől a kedves Szent-
györgyi Pista bácsi, aki hatvanhetedik éve
született, hogy elfegyverte magát a színpaddal, a
bátyának most nyolcvanhetedik évében is lán-
goló szerelmese.

— És mégis, mégis, jó erőben vagyok még tudnék játszani. — mondja csöndesen, — meg kell mondjak a szinpadnak, az én művészetem ebben a tingli-tangli világban már nem sokat ér. Ma már más izlés uralkodik. A betyáros, magyar miliőjű népszínműveknek nincs vonzóereje. A piros bugyellária, Peleskei Mátyás, Sárka csikó, ma már a múlté és a felkelvelőké. Hála nekik érte, hogy nem hagyják végkép feledésbe merülni ezeket a szép darabokat.

— A népszínművek a kedvenc darabjai a bácsinak?

— Szeretek én hugom minden darabot, de már nem igen van nekem való szerep. Ó régiek! Azokban lehetett megmutatni, hogy mit tud az ember. Nem is azt, hogy mit tud, — elítélték ki önmagát, — hogy mit érez. Azt mondják, amikor a Bánk bán Tiborcát játsszák, sokan sírnak a nézőtérben. Egyik legigazabb szerepem ez, a kijátszott, kifosztott, kolossz öreg magyar és igazi könnyek barázdálják még jobban az arcomat, amelyre a ráncokat nem a festék, hanem az idő és a sok gond esették. A könny mindig utat talál a könnyezőre.

Az életemről?

— Beszéljek az életemről? Bizony ez csak
 életem megszokott színészsors. 1842-ben szület-
 tem a Nógrád megyei Diós Jenőn, ahol apám
 falu jegyzője volt. Papnak szántak a kemény
 munkát kálvinista szülők és bizony hosszú ide-
 nem tudták megbocsátani, hogy követtem a
 művészet szent hívását.

— Akkoriban egy színésznek mindenhez kellett értenie. Bizony voltam én is hősszerelmes, komikus, operett és drámai hős, szóval minden, az én kedves első igazgatónnál, Latacz Endrénél Kassán. Tíz évig hányt-vetett a színház, mint aféle kóbor színészt, amíg Kolozsvárra kaptam szerződést, s ott vagyok immár tizenhetedik esztendeje.

Jó lett volna még három évig maradni, hogy hatvan esztendőre kerekítsem ki, de hát az idő erősebb, mint művészi vágyak.

Most már csak a mult marad meg, amelyre olyan gyönyörűséggel és fájdalommal tekinthetek vissza. Hiába, visszahozni semmit sem lehet. De ha előlről kezhetném az életemet, akkor is csak színésznek mennék.

Mosolyog. Valóban dicsőségteljes multra tekinthet vissza. A közönség mindig szerette és a háboru előtt a Ferenc József lovagrendet adományozta művészetének elismeréséül neki a király.

Ma este bizonyára telt ház lesz, hiszen Pista bácsit már régen a szívébe zárta a közönség, tapsolni fogunk ám sokat, — bucsuzom a kedves Szentgyörgyi bácsitól, aki mosolyogva szorítja meg a kezem.

Somlyói Eller Gizella.

Váltsi láz Bécsben

A háboru utáni Ausztria hivatalos válási statisztikája most jelent meg, s belőle valóságos válási járvány ütközik ki: az utóbbi tíz esztendőben több mint 50.000 osztrák házasság végződött elválással. Ebből az 50.000 válásból 27.000 esik magára Bécsre, tehát az ország összes válásainak több mint a fele, noha a lakosság számaránya szerint csak legfeljebb a harmadának szabadna lennie. Mostanában évi 16.000 házasságot kötnek a fővárosban ebből több, mint háromezer végződik elválással; az összes házasságok egyötöde, sőt helyesebben, egynegyede bomlik fel tehát. A mai házasságok csődjét igen jellemzően mutatja be az a megállapítás, hogy kilenc év alatt több elválás ment végbe, mint a háboru előtti Ausztriában fél század alatt. Bécsnek csak 25 százalékkal van több lakosa az öt környező Alsó-Ausztriánál, a bécsi 27.000 elválással szemben viszont Alsó-Ausztriára ugyanazon idő alatt csak 5000 válás esik.

A nagy válási járvány még a két legkonzervatívabb osztrák tartományt is kikezdte, Tirolt, meg Vorarlberget. E tartományokban viszonylagosan még mindig elég ritka a válás, az ugrás azonban a háboru előtti időkhöz mérten éppen itt a legnagyobb. Vorarlbergben a legutolsó békeévben mindössze négy pár vált el, ma itt is 35—40 házasság bomlik fel évente.

A felbomló bécsi házasságok legtöbbjének élettartama 3—10 év között mozog.

Olcsón,
 Izlésesen
 Válassz!
DÉGS DÉNES
 Ürülvár-szabónál
 Kispia székfektető
 Kapu-útcán
 25 sz.

Brassó kedvence

Jean Kanner

román és zsargon komikus a
„MAXIM” kabarében

2749

Nagy harisnyvásár!

Raktár leéplítés, olcsó árak

10%

engedménnyel

M. BLATT

harisnyaáruház

Brassó, Kapu-u. 38.

Női Hízi kötött harisnya	—	—	33
„ Muszlin flór	—	—	78
„ Cérna flór	—	—	80
„ Cristal fátýoi	—	—	140
„ L. B. O. cérna	—	—	190
„ Selyem adego 45 harisnya	—	—	290
„ harisnya	—	—	95
„ Selyem Ref. nadrág	—	—	220
„ combiné	—	—	390
„ Mács Ref. nadrág	—	—	68
6 pár férfi pastel harisnya	—	—	108
6 „ „ melle	—	—	130
6 „ „ jagard	—	—	230
6 „ „ selyem	—	—	380
Női kötött costüm	—	—	1300
„ mellény	—	—	490
Füldöröha 150 lejtöl	—	—	525-ig

Dus választék
női és férfi keztyűkben.

2970

„Blatt“ harisnya jó és tartós!

**Bukaresti
Magyarok!**

Szükségleteitek fedezésénél csak azokat a cégeket
vegyétek igénybe, akik a „BRASSÓI LAPOK”-ban
hirdetnek — s ilyenkor hivatkozzatok arra, hogy a

BRASSÓI LAPOK

hirdetése alapján vásároltok. Ezáltal jobban szolgál-
nak ki benneteket és lapunknak is szívesseget tesz-
tek vele. — BRASSÓI LAPOK KIADÓHIVATALA.

Revü műsor a
„MAXIM“ kabarében
Nandy's revü girl's
felléptével
Táncslágerek, gyönyörű kosztümök.
2749

Központi fűtésnél használjunk

N.P.U.
gőzlejtető készüléket!

40% megtakarítás fűtőanyagban!!
Tökéletes működés!

ARTHUR WEISBERG & Co. BUKAREST
Schitul Maicilor 8.
2812-11

Párisi Folier Bergeré attrakciója
a „MAXIM“ kabarében
Néger táncfenomének meghódították Brassó közönségét.
2748

Valodi rizsporok

Fémdobozokban

*Fleurs d'Amour,
Tsyka*

AJÁNLHATÓ KÉSZÍTMÉNYEK

Crème Aména
(zsírtartalmu)

Crème Delicia
„Le Jade“
(száraz krémek)

ROGER & GALLET
PARIS

E. MARVAN

Ujabb ötmillió lejt utalt ki a kormány a kolozsvári zsidó hitközségnek, a decemberi rombolások kártérítése fejében

Kolozsvár. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Tegnap délután a pénzügyminiszter-től fedezeti kiutalás érkezett a kolozsvári pénzügyigazgatósághoz, amelynek értelmében a kolozsvári zsidó hitközségnek a decemberi rombolások kártérítése fejében újabb 5 millió lejt kell kifizetni. Mint ismeretes, a nyilatkozó kárbejelentés bizottság a kolozsvári zsidó hitközség kártérítési igényét 12 millió lejtig ismerte el. Ebből az összegből az első alka-

lommal Lepadatu kultuszminiszter ötmillió kiutalást törlesztett. Az újabb öt millió a második törlesztési részletnek tekinthető, mert a kormány mind a 12 millió követelést elismeri.

Dimitriu pénzügyi adminisztrátor kijelentette, hogy még a hét folyamán érintkezésbe lép a zsidó hitközség vezetőivel s reméli, hogy a kérdéses összeget néhány napon belül már ki is fizetheti.

Drága fényképet csinált Adler fényképész Stoiceanu lelkésznek

Ez a fénykép nem kerül semmibe, de szintén találó

Brassó. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A fogarasmegyei Sárkány község espereséről szól ez az ének. Stoiceanu esperes úrról, akinek a felebaráti szeretetről egészen furcsa fogalmak lehetnek.

Az eset szenvedő hőse a bekötöttfejtű Adler Artur brassói fényképész, a sajnálatos esetről a következőket mondja:

— Stoiceanu sárkányi esperes már régebben megrendelt nálam egy fényképnagyítást Balan, nagyszabasi esperesről. Mikor elvittem hozzá, hogy vegye át és fizesse ki az ötszáz lejt, amiben megállapodtunk, azzal fogadott, hogy én megcsaltam, mert másnak csak háromszáz lejtért készítenek nagyítást. Tiltakoztam a család védjé ellen, majd rövid vita után el akartam hagyni a paplakot. Mikor a lépcsőn lefelé jöttem, az esperes utánam jött és

*hátról olyan ütést mért a fejemre,
egy bottal, hogy én hanyat estem és
elvesztettem az eszméletemet.*

A folytatást mások tudják. Adler fényképész a görög keleti esperes lakásának lé-

csőin Chițea szolgabírósi titkár találta meg este hét óra körül. Jeletette az esetet a hatóságoknak, ahonnan Tanasescu bíró, Bolfa dr. körzeti orvos és Reit csendőrmester szálltak ki a helyszínre. A fényképész még ekkor is eszméletlenül állapotban volt, s ezért Stoiceanu esperest hallgatták ki, aki a következőket mondta jegyzőkönyvébe:

— A fényképész valószínűleg elszédült és elcsuszott a lépcsőn. Hanyattesve beleütközött a fejét a lépcsőbe s ettől veszítette el az eszméletét.

Bolfa dr. eszméletre térítette a fényképészt, s ez elmondotta, hogy az esperes kétszer fejbeverte és letaszította a lépcsőn.

Estére a beteg állapota súlyosabbra fordult. A fogarasi kórház orvosa, Konnerth dr. Bolfával megvizsgálta ismét a beteget és megállapították, hogy a koponya bal oldalán és balhalánték táján kapott erős ütéseket, továbbá kisebb sörülései voltak a hátán is.

Adler jelenleg brassói lakásán kezelik, a különös ügyben a vizsgálat megindult.

Verekedni is és le is tagadni, nem találok paphoz méltó cselekedeteket.

Mi lehetne korunk jellemző elnevezése?

Attól az alkalomból, hogy a világ most ünnepelte a száz esztendőssé lett romantizmus emlékét, Gaston Picard, a kiváló francia kritikus a párisi „La Revue Mondiale“-an felvetette azt az érdekes de nem kevésbé kényes kérdést, milyen összefoglaló névvel lehetne jellemezni a mi korszakunk szellemiségét? Mi volna a legáltalánosabb megjelölés amelyet abban a nyugodt tudatban hagyhatnánk a remélhetőleg boldogabb utókorra, hogy teljesen kifejezően sűrítse magában napjaink minden jellegzetességét: a kalandor-regényt, az egzotikus táncokat, a jazz-zenét, a pszichoanalízist éppúgy, mint a néger-imádatot és a film-, festő- és építőművészet legmodernebb irányzatait, stb.?

Erre nézve Picard kikérte egy egész sereg kimagasló egyéniség véleményét s az összegyűjtött nyilatkozat-anyagot hosszú cikksorozatban dolgozta fel.

Összegezőképpen mindenekelőtt az derül ki, hogy a legtöbben a ma már meg lehetőséget el is fogadott szürrealizmus szóval jelölik meg korunkat. Ennél azonban vannak sokkal figyelemreméltóbb meghatározások is.

Jane Catulle-Mendes asszony szerint például csak a mondializmus szó jellemzi megfelelően kiálthatatlanul babilonias és állandó erkölcsi vízözönben tetsző korunkat, amely másrészt bámulatraméltó a tudomány nagysága, a mesebeillő találmányok s a képzelet és cselekvés változatosága és merészsége folytán. Jacques Bainville viszont az általános anyagi és szellemi infláció korszakának tartja az évtizedet, amelyben élünk.

Sokan vannak amellyel, hogy konfuzio-

nizmusnak nevezzük korunk szellemi megnyilvánulásainak eredőjét, míg mások a voronovizmust, konvulzionizmust, coctailizmust, impulzionizmust, sőt globalizmust megjelölés mellett törnek lándzsát. Ez utóbbi bizonyára a legáltalánosabb a romániai jelenségek szempontjából.

Eredeti aztán André Lamandé nézett, aki úgy véli, hogy eme két elnevezés között kell választani: babelizmus, vagy jazzizmus. A mai élet zűrzavaros erőcsordája szerinte olyan, mint egy operai zenekar, a függöny felgördülése előtt. A világ nem egyéb egy óriási jazz-band-nél. A szakszónok hátborzongatóan nyávognak és a hegedűk hangja hamis. De holnap, ha majd a függöny felgördül, valami hallatlanul csodálatos harmóniát fogunk átélteni.

Ne essünk hát kétségbe afölött, hogy nemzedékünk korát az izmusok paroxizmusa, a világméretű, zavaros, görögös rángatózó és bábeli globális jazzizmus jellemzi. Az ideges hangolás után el kell következnie a vigasztalóan megengedő nagyszerű muzikának.

—Jan.

— Medgyaszay Vilma június 23-án kezdi romániai vendéglátóit. Hírül adtuk tegnap, hogy a világhíres előadóművésznő Medgyaszay Vilma romániai turnéja jön és vendéglátókat sorát Bukarestben kezdi meg. A tegnapi híradásunkat azzal egészítettük ki, hogy romániai vendégszerelés június hó 23-án kezdődik, amikor a bukaresti Alhambra színházban tart Medgyaszay Vilma magyar, német, francia műsoru szononestélyt. A bukaresti vendégszerelés páratlanul sikerűnek ígérkezik. Az erdélyi vendégszerelések dátumait közöljük.

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban. Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők, vagy pedig bármelyik hirdetési iroda, vagy bizománysaink útján is feladhatók. A *-gal jelzett hírek díjazás alá esnek.

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla.

A Brassói Lapok nyomdavidálalatának kiadása.

Előfizetési díjak Brassóban: egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 400 lej, egy évre 900 lej. Kézbesítési díj külön fizetendő. Előfizetési díjak vidékre: egy óra 100, negyedévre 270, félévre 520, egy évre 1000 lej. — Külföldre: negyedévre 420.—, félévre 820.—, egész évre 1600 lej

Csehszágának legcsekélyebb oka sincs, hogy bármilyen revízióba beleegyezzenek — mondja Kramarz

„Csak azt kaptuk meg, amire jogunk van”

Prága. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A csehszlovák képviselőház külügyi bizottságában Benes expozéjáról szóló vita során Kramarz képviselő bejelentette azt a kívánságát, jelentse ki Benes külügyminiszter, hogy Csehszágának a legcsekélyebb oka sincs arra, hogy bármilyen békeszerződés revíziójába beleegyezzenek. Ünként semmi áron sem szabad lemondani a mostani csehszlovák területről. Magyarországnak és olasz barátainak számolniuk kell azzal, hogy nekünk és a kisantantnak szilárd, elhatározott akaratunk, hogy semmiféle határkiigazítást nem engedünk meg, mert csak azt kaptuk meg, amire jogunk volt.

Hollywoodban felrobbantották az Orosz Sas kávéházát

Chaplin is a kávéházban volt a robbanáskor, de semmi baja sem történt

Hollywood. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A hollywoodi filmnegyed közelében levő Orosz Sas-kávéházat tegnap eddig ismeretlen tettesek felrobbantották. A robbanás idején számos filmgagy, köztük Charlie Chaplin is a kávéházban időzött, ezeknek azonban semmi bajuk sem történt. A sebesültek száma tíz könnyű és két életveszélyes. A rendőrség a kávéház bérloje ellen vezette be a nyomozást, aki nemrégiben tízezer dollárra biztosította kávéházát. Logyijenszky volt tábornok, a kávéház tulajdonosa is a súlyosan sebesültek között van.

Nagyarányu selyemcsempészségnek jöttek a nyomára Bukarestben

Az eddig megtalált selyem súlya 125 kiló

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A bukaresti rendőrhatalóságok a fővárosi vámenőrző hivatal közgeivel egyetértésben egy feljelentés alapján több divatáru kereskedőnél házkutatást tartottak, a gyanu az volt, hogy az üzletben csempésztett selyem van felraktározva.

A feljelentés valóban bizonyult, s a csempészség elkövetői régi ismerősei azoknak az igazságtügyi hatóságoknak, amelyek a csempészek ügyeivel foglalkoznak.

Az egyik üzletben, ahol a rendőrség házkutatást tartott, 55 kiló selymet találtak, a mely még egy régebbi csempészségből származik. Ez a selyem a kirakat alatt volt elrejtve. Egy másik üzletben, ahol hetven kiló selymet talált a házkutatás, amelyet alig néhány nappal ezelőtt csempésztettek be az országba, megtalálták a csempészzel foglalkozó banda több tagját is, akik ott rejtőztek el.

A csempészési ügyekbe Davi, Canetti és más bukaresti divatáru kereskedők vannak belekeverve.

CAROL ZOSMER

Berlinben vizagázott

fogász

BUCUREȘTI, Str. Colței 20.

Rendel: 9-1 és 3-7.

4922

Mégis lemondott Bakó Ignác.

Lapzárta kapjuk az alábbi táviratot: A városi tanács állandó választmányának ülésén Bakó Ignác bejelentette, hogy lemond választmányi tagságáról. A választmányba mint pártelnök került bele, s pártelnöksége megszűnésével levonja a következményeket. Lemondott a tagságról Doros Sándor is, aki közjegyzői elfoglaltságára hivatkozott. Szó van az állandó választmány teljes átalakításáról is, mert a tanács feloszlásától a kormány eltekint. Ugy látszik Bakó Ignác mégis törődik a közvéleménnyel.

Nobile újból közli, hogy a Spitzbergáktól északra tartózkodik. Rómából lapzárta hivatalos távirat jelenti, hogy a Citta di Milano pénteken este hét óra husz perckor ismét felfogta Nobile segélykérését. A segélykérés pontosan megjelölte a helyet, ahol tartózkodnak. Ez a hely husz mérföldnyire északra fekszik a Spitzbergák legkeletibb pontjától. A Citta di Milanon kívül a King-shay óból legmagasabb pontján felállított új rádióállomás is tisztán hallotta a segélykérést. A Citta di Milano parancsnoka utasította Hobby legénységét, hogy igyekezzen megközelíteni a megadott pontokat. Az éjszaka a római rádióleadó szikratáviratot adott le, amelyben közli Nobileval, hogy a Citta di Milano felfogta segélykérését és ellenőrzésképpen kéri Biaga Radi telefonista születési évét és napját. Az éjszaka folyamán erre is megérkezett a válasz. Egész Olaszország örömmámorban uszik.

Reinitz büntársát tizenöt évi fegyházra ítélték. Kassáról jelentik: Reinitz Jakab büntársát, Fuchs Jenőt, aki évekig tartó nyomozás után került a hatóság kezére, a kassai törvényszék tizenöt évi fegyházra ítélte. A tárgyaláson az asztalon feküdt a meggyilkolt Grósz Hermann koponyája és a vaskalapács, amellyel megölték. Fuchs azt vallotta, hogy nem volt szándékában gyilkolni, csupán rabolni akart, a gyilkosságot Reinitz egyedül követte el. Az ügyben számos tanút hallgattak ki. Az esküdtek rablógyilkosság büntette miatt mondták ki az ítéletet.

Egy népbárát halála. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Halász József, a marosvásárhelyi Agrár Takarékpénztár igazgatója pénteken éjjel 54 éves korában meghalt. Halász József közismert egyéniség volt. Egykor a Károlyi-minisztérium főispánja, utabban humanitárius elvektől áthatva, az alkoholelles akciójának lelkes munkása, s buzgó esperantista volt. Tudománnyal és irodalommal is élénken foglalkozott.

A fekete pálinka. Kendő községben, mint marosvásárhelyi tudósítónk jelenti, nagy izgalmat keltett, hogy a nyáradszeredai csendőrség tíz kendői gazdát elfogott, mivel ugynevezett fekete szesz gyártottak. A község lakói Kohn Simon feljelentésének tulajdonítják a tíz gazda letartóztatását, s e miatt üzletét bojkott alá helyezték.

Miskolcon meggyilkoltak egy lelkészt. Miskolcra jelentik: Az elmúlt éjszaka a Lovonics utcában egy pinchehelyiségben meggyilkolva találták Nagy Ferenc nyugalmazott lelkészt. Bár a gyilkosok igyekeztek minden bűnjelét eltüntetni s öngyilkosságnak feltüntetni az esetet, a rendőrség azonnal átlátta, hogy bűntényről van szó. Az áldozat fején hatalmas baltacsapás van. Megindították az erélyes nyomozást.

Junius elsejétől október elsejéig megszüntették a lakásrekvirálásokat Brassóban. A brassómezei vegyes rekvirálóbizottság közlése szerint a belügyminiszter 1928. június 1-ről kelt 9414. számú rendeletével a lakásrekvirálásokat junius elsejétől október elsejéig felfüggesztette. Mkor jön már a végleges beszüntetést tartalmazó rendelet?

Primo de Rivera felbontotta eljegyzését. Madridból táviratozzák, hogy a Heraldo Madrid jól informált forrásból közli, hogy Primo de Rivera felbontotta Mercedes Castellanoszal eljegyzését. A hirt több forrásból megerősítik.

Elveszett szombat vasárnapra virradó éjjel a Franck-kávégyár kertjéből 2 sárga, alacsony lovam, vastag, nagy sörényűek, a nagyobbik sörénye és farka fehér színű — Homloksörényűk és farkuk rövidre vágott. — Nyomra vezető megfelelő jutalomban részesül. Kovács György, a Franck-gyárnál. Ujkaszárnya mellett.

Holnap lesz a református majális. Az első tavaszi majális holnap rendezik a reformátusok a kis Honterus-téren. A legkedvesebb erdei mulatságnak ígérkezik a reformátusok holnapi majálisa amelyet csak abban az esetben halasztanak el, ha holnap reggel eső esne. Indulás reggel 8-kor lesz a református templomtól.

UTAZÁSI ÉS VIZUMKEDVEZMÉNYEK, városi igazolványok Aronsohn, Menetjegyirodában.

Nyilatkozat

A Brassói Lapok tek. szerkesztőségének
Brasov.

Hivatkozással a sojtótörvény 20-ik paragrafusára, felszólítjuk, hogy b. lapjuknak XXXIV:1928. számában, Segesvár város előjáróságánál állítólag elkövetett visszaélésekre közöljék a következő helyreigazítást:

Az a közlemény, amely szerint a segesvári gátépítésnél több millió visszaélések történtek volna és hogy a vezetőség tagjai valamely külömbözetet egymás közt felosztottak volna, nélkülöz minden alapot.

Az új betongát minisztertanácsi határozat alapján önkezelésben építettett, egyetlen báni sem lett helytelenül kiadva, amiért felel úgy a delegáció, mint a külön ezen munkálatok felülvizsgálására a városi tanács által választott bizottság.

Din cedința delegației permanente.

Megérkezett az új öt üléses BERLIET 1928 típusu

TOURING KOCSI

10 HP., 6 henger, teljesen felszerelve, oldalas üvegvédővel — utazó bőrönddel — egy pótkerékkal — védőüvegtörölővel — 2 klaxonnal — lökhárító rudakkal — 2 pár lámpával stb.

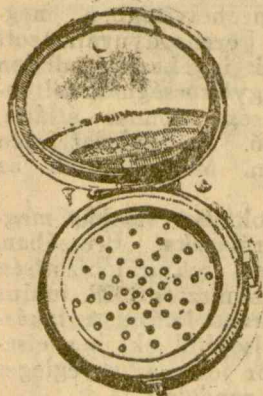
260.000.— lej

CREDITUL EXTERN S. A.

București, Calea Victoriei 118.

Ügynökségek:

Craiova: L. P. Revici Cernăuți: Mașini-Comerț Ing. L. Kuper T.-Severin: Lanțul Soc. în comand.
Brăila: Autotechnica Cluj: Eug. Engel & Dr. B. Tischler Cămpulung: (Bucov.) P. Achimescu
Roman: Delco Lugoj: Electro-Gara Piatra-Neamț: Autotechnica
Botoșani, Rm.-Sărat, Buzau, Bacău, Focșani, Brașov, etc. etc.

"MONTRAL"

ELEGANS PUDERÓRA PRAKTIKUS

Szenzációs PÁRISI találmány!

Minden hölgy nélkülözhetetlen
toilett-cikke

2977

KAPHATÓ MINDEN SZAKÜZLETBEN

— Főbeütöttek egy 85 éves öregasszonyt. Hunyadmegyei szerkesztőségünkől: Klopótiván a napokban meghalt egy 85 éves öregasszony. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a fején szenvedett fejszecsapás miatt halt meg. A szomszédok e megállapítás után emlékeztek, hogy napokkal azelőtt egy Jovitan Mihály nevezetű fiatalemberrel veszekedett az öreg asszony s úgy látszik az ütötte agyon. A gyanu igaznak bizonyult; a gyilkos fiatalember eltűnt a községből.

— A vonat elütött egy katonát. Hunyadmegyei szerkesztőségünkől: Junius 3-án a Petrozsény Plisk között közlekedő 270 számú személyvonat az egyik vashídnál elütötte Herczeg Miklós katonát, aki a 2-ik aradi vasutas ezredben szolgált. A katonát vigyázatlanságból nem ügyelt arra, hogy a vonat mikor érhet a hidra s amikor már meglátta, nem volt annyi ideje hogy viasszaladjon, viszont kitérnie nem lehetett. A szerencsétlen fiatalember azonnal megkalt. Haláláért senkit se terhel felelősség.

— Halál fausztatás közben. Hunyadmegyei szerkesztőségünkől: Todoru Ilie lupényi munkás a társával a napokban a Zsil-vízen fákat usztatott. Az egyik hatalmas csomófa a munkásokat is magukkal sodorta. A szerencsétlen munkások holttestét két nap múlva dobta ki a patak.

— A konstancai kereskedők, szállodások és vendéglősök a játékkaszinó újból való megnyitását kérték. Bukaresti tudósítónk jelenti, hogy a konstancai kereskedők, szállodatulajdonosok és vendéglősök küldöttségileg kérték a városi tanácsot, hasson oda, hogy a konstancai játékkaszinó megnyitását újból engedélyezzék. A kérést azzal indokolják, hogy a jelenlegi gazdasági válságban csődbejutnak, ha nem méltányolják kérésüket és nem engedélyezik a kaszinó megnyitását.

* Az „Amerika” Első életbiztosító R.-T. és Bank tordai főgynöksége tudatja az összes érdeklődőkkel és érdekeltekkel, hogy ezt a szilárd és becsületes alapon álló és működő intézetet ne tévezzék össze azokkal a többi intézetekkel, melyeket a napilapok nap-nap után támadnak és lelepleznek. Az „Amerika” nem az intézet meggazdagodására és az emberek tévedésbeesésére fektette alapját mikor megkezdte működését. Az „Amerika” életbiztosító társaság legfőbb elve az, hogy tiszta és lelkiismeretes alapon működjen, a nép boldogítását és jólétét előmozdítsa. Ennek a részvénytársaságnak rövid, de becsületes működése óta már számosan köszönhetik boldogságukat, amit az elismerő nyilatkozatok tanúsítanak és amiről bárki személyesen meggyőződhetik a főgynökség brassói irodájában Szentjános-utca 20 szám alatt. Mindenki saját boldogságának ellensége, ha elmulasztja ezt a kedvező életbiztosítást. Intézetünk szabályai szerint a tagok egymást segítik s a befolyt 100 lejes hozzájárulási összegből fizetjük ki a 100.000 lejes biztosításokat. A hozzájárulási díj nem olyan gyakori, mint a hozománybiztosításnál, mert itt csak a halálozás sorrendje szerint történik a hozzájárulás, mit sem siettetni, sem késleltetni nem lehet s így allg esik egy-két haláleset utáni hozzájárulás havonta. Mindenki bizalommal fordulhat intézetünkhöz, aki érdekének tartja ezt az előnyös biztosítást megkötöni. — Az „Amerika” Brassói főgynöksége.

— A brassói állatvásár ideje. A városi tanács közli, hogy Brassó városban az országos állatvásár 1928. június 11. és 12-én lesz.

— Dr. Jancsó Benedek ünneplése. Budapestről jelentik: Dr. Jancsó Benedek közéleti tevékenységének ötvenedik évfordulója alkalmából nagy ünnepséget rendezett az akadémián a Magyar Székely Egyesület. Benedek Sándor a közigazgatási bíróság másodelnökének ünnepség-megnyitó beszéde után, Kolozsvári Bálint, szegedi egyetemi tanár mondott nagyszabású beszédet, majd huszonnyolc testület kiküldöttel, élükön az akadémia képviselőjeként gróf Teleki Pál és Petry Pál államtitkár üdvözölték az ünnepeket. Jancsó meghatótt szavakban köszöntö meg az ünneplést.

— A temesvári rendőrség sajtóosztályt állítanak fel. Temesvárról jelentik: Grénian rendőrprefektus, aki most teljesen átszervezi a rendőrséget, sajtóosztályt állít fel a rendőrségben, amelynek főnöke Giulean Arkad rendőrigazgató lesz, aki egész nap a sajtó rendelkezésére fog állani.

— A lezuhanó reklámtábla súlyosan megsebesített két embert. Budapestről jelentik: A Muzeunköruton lezuhant egy kivilágított reklámtábla és súlyosan megsebesítette az aradi származású dr. Fritz János főorvost és Csillag Sándor mérnököt. A közelben álló rendőr autón a Rókusba vitte a sebesülteket.

— Nagy jégvihar pusztított Szegeden. Szegedről jelentik: Tegnap óriási jégvihar volt Szegeden, amely teljesen tönkretette a szőlőket és a gyümölcsösöket. A vihar tövestől tépte ki a fákat, a házak tetéjéről leszedte a cserepeket. Galamb és tyuktojás nagyságu jégek hullottak, s oly nagy mértékben borították el a pályaudvart, hogy a vonatokat nem lehetett elindítani.

— Óriási vihar dühöngött Temesváron. Temesvárról jelenti tudósítónk: Az éjjel hatalmas vihar száguldott át Temesváron, amely különösen a környéken okozott nagy károkat. Hatalmas fákat csavart ki tövestől s a gyümölcsösökben is nagy kárt tett. Sok helyen összetépte a táviró és telefon vonalakat. sőt a villanyvezetékét sem kímélte. Kisodán egy házba, ahol hét gyermek volt, beütött a villám, azonban szerencsére a gyermekeknek az ijedségen kívül semmi komoly bajuk nem történt.

— A budapesti egyetem új rektora. Budapestről jelentik hogy a Pázmány tudományegyetem új rektorává Volkenberg Alajost, a hittudományi kar rendes tanárát választották meg.

* Megnyílt a Korona étterem kerthelyisége. Szombat, június 9-től kezdve naponta a 2. sz. vadászszőlőalj zenekara, Sestak karmester személyes vezetése alatt hangversenyez.

— Nevelési tanfolyam Brassóban. Thruide Weigl müncheni paedagogusnő egy öt estére terjedő gyakorlati tanfolyamot tart Brassóban az individual-pszichológiai nevelésről. Minden ilyen estét rövid elméleti előadás fog bevezetni, melyet az életből s részben a hallgatóság részéről hozott gyakorlati nevelési kérdések megbeszélése fog követni. A tanfolyamon való részvételhez semminő előképzettségre nincs szükség. Az előadás német nyelvű lesz, a hozzászólások bármely nyelven történhetnek. Az előadások programja a következő: 1. este: Rövid bevezetés az Adler-féle Individualpszichológiába. A nevelők nevelése. 2. este: A nehezen nevelhető gyermek. 3. este: A gyermek otthon, a gyermekkertben, az iskolában. Az egyetlen gyermek. A gyermek testvérel között. 4. este: A beteg gyermek. Az anyás gyermek. 5. este. Gyermekeknek való mesékről. A gyermekek fenyegetése, ijesztgetése és becsapása. Résztvehet a kurzuson bárki. A tanfolyam díja 200 lej személyenként, belratkozni lehet egyes előadásokra is. A tanfolyam a ref. egyház tanácsstermében (Ötvös-utca 3) lesz megtartva. Az első este időpontja szerda, június 13, este 9 órakor. A további esték időpontja közös megegyezés szerint. Érdeklődők bővebb felvilágosítást kaphatnak Dr. Kahána Ernőnél, Kapu-utca 8. Telefon 6-36.

— Tanulmányozzák a magyar falvak egészségi állapotát. Budapestről jelentik: A Népszövetség egészségügyi különbizottsága 23 taggal Budapestre érkezett, hogy öt napon át tanulmányozza a magyar falvak egészségi viszonyait.

— A mehalai tömegmérgezés csupán tömeg pszichózis. Temesvárról jelenti tudósítónk: Mehala községben nemrég hirtelen meghalt egy fiatalember s az emberek nemsokára suttogni kezdtek, hogy a fiatalember nem természetes halállal halt meg, hanem megmérgezték. Addig beszéltek a rejtélyes esetről, amíg a dolog a hatóság tudomására jutott, amely nyomozni kezdett. A nyomozás során olyan gyanúok merültek fel, amely szerint tömegesen fordultak elő mérgezések Mehalában az utóbbi években. A gyanús hullákat exhumáltak és ezzel megdől a tömegmérgezés gyanúja. Ugyanis a bukaresti vegyvizsgáló intézet negatív eredményt jelentett s ugyanez volt a boncolás eredménye is. Zafirescu temesvári vizsgálóbíró becsülette a vizsgálatot a mehalai nagy szenzációjú mérgezéses ügyben, amely csupán tömegpszichozison alapult.

— Unitárius majális. Az unitárius majális folyó hó 17-én, vasárnap lesz a Hontérustéren, melyre a szíves figyelmet felhívja a rendezőség.

— A szabadságolt katona. Marosvásárhelyről jelentik: Az itteni rendőrség pénteken este letartóztatta Simon Péter katonát, ki egy bukaresti katonai pékműhelyben dolgozott, de szabadságra marosvásárhelyre ment és ott rablást követett el. Ő volt ugyanis az, aki mint annak idején megirtuk, Rutlinger Frigyes szászrégeni cipészt egy vendéglői vacsora után egy gyárépület mögött minden holmijából, még ruhájából is kifosztotta. Simon a rablás után visszament Bukarestbe, de onnan újra hazakerült Marosvásárhelyre, ahol most elfogták.

Olvasa mindennap a Brassói Lapokat s ha az ön helyiségében nem kapható fizessen elő: a legjobb magyar napilapot fogja kapni és számtalan kedvezményt.

Románul tanuló,

vagy tanulni szándékozó csak a Dr. Dávid György-féle román nyelvtant, valamint a hozzávaló negy szótárt fogadják el, mert ezek segítségével lehet a legjobban, legkönnyebben és a leggyorsabban megtanulni románul. Kaphatók minden könyvkereskedésben. Kiadta a Brassói Lapok Könyvosztálya

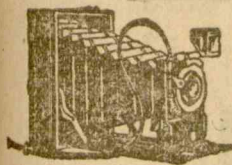
„DIVA“

Az elegáns hölgy selyemharisnyája

tartós * mosható * olcsó

Figyeljen pontosan a védjegyre

„DIVA“

Kérje azonnal képes árjegyző-könyvet fényképezőgépekről és kellékekről. Eredeti gyári árak. Postai szétküldés egész Románia területén. Banktisztviselőknek részletfizetésre. — Politzer Fotoárnyék Cselei-Mari Alapítási év 1898. 9256

A lej mára változatlan Száz lej Zürichben

3.20

100 lej 0.62 dollár	1 dollár	162.95 lej
100 lej 4.35 1/4 shilling	1 angol font	797.— lej
100 lej 3.52 1/2 m pengő	1 pengő	28.65 lej
100 lej 2.578 márka	1 márka	39.15 lej
100 lej 20.79 cseh kor.	1 cseh kor.	4.84 lej
	1 o. schilling	23.— lej
1 svájci frank 31.50 lej		

A világpiacon változatlan.

A belföldi piacon stabil árfolyamok.

Zürich. Devizák. (Zárjelenben a tegnapi árfolyamtól való eltérések.) Nyitási árfolyamok svájci frankban: száz német márka 123.95 (−0.010), egy dollár 5.1885 (+0.0002 1/2), egy angol font 25.33 1/4, száz francia frank 20.40, száz olasz lira 27.32, száz cseh korona 15.37 1/2, száz dinár 9.13 1/4, száz lej 3.20 száz pengő 90.58, száz osztrák schilling 72.99 (−0.01).

Eladó

egy 28 HP. Wolf gyártmányu. előmelegítővel és tüzelővel ellátott félstabil gőzgép. Cím:

Minele de plumb și zinc s. a. r.
Bala-Mare. 6886

Fájdalommal tudatjuk, hogy a legjobb apa, férj, nagypapa, testvér és rokon

Szántó Samu

kereskedő

küzdelmes életének 63-ik évében hosszas szenvedés után f. hó 9-én d. e. 9 órakor eltávozott közülünk. Temetése f. hó 10-én, vasárnap délután 4 órakor lesz Bodolán a családi sírkertbe.

Isten veled szeretett halottunk!

A gyászoló család.

HÖLGYEK!

A „TÜNDÉRUJAK” JUNIUSI SZÁMA
MEGÉRKEZETT ÉS KAPHATÓ
MINDEN JOBB KÖNYVKERESKEDÉSBEN

A TÜNDÉRUJAK

juniusi számának gyönyörű mintái,
nagyszerű szakcikkek és gazdag szépirodalmi rovata, kellemes meglepetés mindenkinek, aki szereti a szépet.

Ára nagyított mintákat tartalmazó mellékivel együtt 50 lej. Előfizetési díj 1/4 évre 150, 1/2 évre 300 lej. Mutatványszámot 50 lej előzetes beküldése ellenében ajánlva küldünk.

Brassói Lapok Könyvosztálya.

Megbízható precíz magyar, román, német francia

fordításokat, beadványokat vállal;

brassói fordítási iroda.
Megbízásokat a Brassói Lapok kiadóhivatala közvetít.

ÉRTESÍTJÜK

Igenfeszít megrendelőinket, hogy könyvkötészeti és nyomtatvány megrendeléseket

Kapu-utca 64

szám alá helyezett nyomdairodánkban vesszünk fel. — Modernül berendezett nyomdavidualatunk kedvező árban szállít bármilyen nyomtatványt. Könyvkötészetünk, vonalzóintézetünk a legalkalmasabb özlött könyveket és bármilyen könyvkötészeti munkát szállít. Kívánságra előzetes árral szolgálunk. — Telefon szám 6-77.

Grünfeld-nyomda

Égető A. és K.

A HERZ-féle kölcsonkönyvtár

legújabb könyvujdonság
beszerzésel:

Medveozky: Mámor
Ferry-Pisani: Szeretem Amerikában
Wallace: A titokzatos banda
Wallace: A Polyantha titka
Vándor Iván: Andrea szerencséseje
Oxenham: Barbara boldogsága

Előfizetési díj havonta Lei 80'—

A Brassói Lapok előfizetőinek 50% engedmény

8124

NEM butorkereskedő
NEM butorgyár
NEM asztalosmester

hanem

lakásberendező

(Innenarchitektúr)

Tervezünk és készítünk
a kor szellemének
megfelelő stílusok-
ban lakás, üzlet,
bank, szálloda
sib. berendezéseket

BUREAU
RINGLER-JEDDY

Iparművészeti telep
TARGU-MUREȘ
(Marosvásárhely).

290

CZITROM

ALADÁR

ÉS TSA
TEA IMPORT

Brassó, Kapu-u. 25

*

van szerencsénk a

fűszer- és
csemege

kereskedő urak figyel-
mél felhívni azon körül-
ményre, hogy a világhírű

TEÁSKANNA

védjegytől csomagolt árun ki-
vül állandóan raktáron tartjuk
a következő minőségű, sza-
bados teákat:

Darjeling,
Assam,
Sumatra,
Ceylon,
Moning,
Panyong

és többféle minőségű

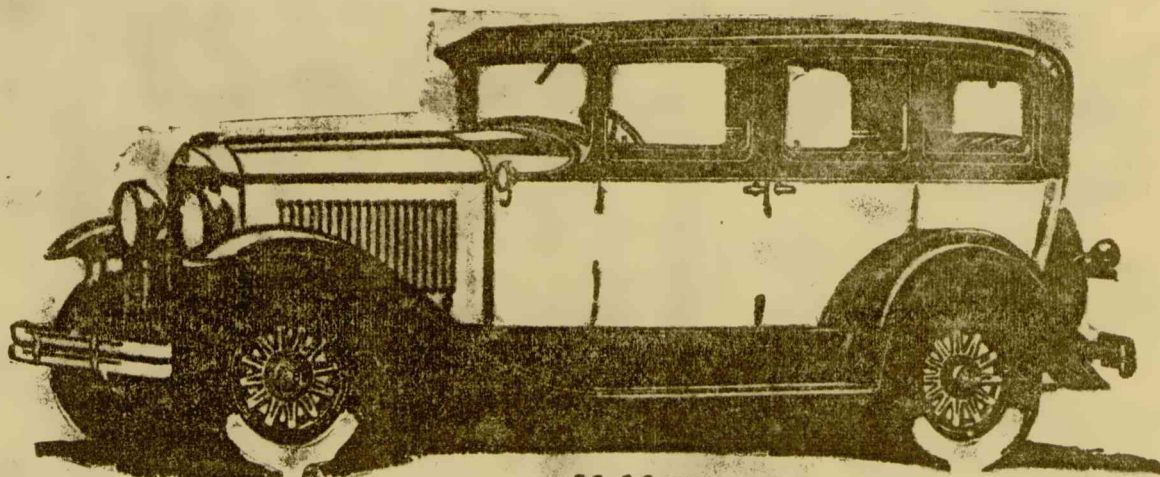
Pecoe virágot

Ezen fajta teákat mindenkor a
legjobb minőségben és a leg-
olcsóbb napi árban szállítjuk.

Mielőtt őszi szükségle-
tét fedezné, — kérjen
tőlünk is árajánlatot!

Most kiállítva!

Model 619

**Uj automobil, amelyre büszkeséggel
illesztettük márkánkat.**

Tizennyolc model, öt külön-
böző alvázal, hat és nyolc
hengerrel, különböző árákon,
ahol mindenki megfelelőt ta-
lálhat.

Hydraulikus-fék

Két direkt sebesség.

Két csapágyon fekvő tengely,
hűtőkészülék a hengerek tel-
jes hosszában, önműködő
benzin-szivattyú. Alkatrészek.

**Első díjat nyert,
kiváló tökélyért.**

Ebben az autóban egyesítve találja
mindazon eszményeket, amelyek el-
érését célunkul tűztük ki: eleganciát,
kényelmet, tökéletes szerkezetet, ki-
váló teljesítő képességet és nagy
értéket.

*Joseph L. Graham
Robert C. Graham
Ray A. Graham*

Vezérképvislet:

BRANCENI — ILIESCU G.

București, Str. C. A. Rosetti 3.

(Képviselők kerestek mindenhol)

GRAHAM-PAIGE

— A nagykovácsi kirándulás. A Turis-
taegyesület értesíti mindazokat a turistákat,
akik vasárnap, június 10-én a Nagykovácsra
kirándulni és az anyagfelszállításban a Ma-
lomdombtól a menedékházig résztvenni ki-
válnak, hogy reggel 6 órakor a Kertsch-villa
előtt egy tűlésekkel ellátott nagy szállító-kocsi
áll oda- és vissza csekély díjért rendelkezé-
sére.

— Eredménnyel járt a nyomozás a nagy-
bányai dinamit-lopás ügyében. Tudósítónk je-
lenti: Megirtuk a napokban, hogy a birtoká-
ba jutott adatok alapján az itteni rendőrség
a sziguranca és csendőrség bevonásával a leg-
erélyesebben látott neki az Olombánya rész-
vénytársaság Herzsa-völgybeli bányájából el-
tűnt 125 kgr. dinamit kézrekerítésének. A szá-
mos hűzkutatás során sikerült összeszedni
nemcsak az ellopott mennyiséget, hanem te-
kintélyes tömegű olyan robbanó-anyagot is,
amely más úton jutott feljogosítatlan kezek-
be. A szabálytalanul szerzett és részben fel-
használt dinamitból a lezáró Stierling Kál-

mán bányatulajdonosnál találtak, aki ellen a
kolozsvári hadbíróság fogja lefolytatni a tár-
gyalást a rendtörvény alapján. Más magánbá-
nyászokat is előállított a rendőrség, amely di-
cséretreméltó határozottsággal követ el min-
dent, hogy végét vesse az utóbbi időben rend-
kívül elharapózott illegális dinamitkereske-
delemnek. A vizsgálat valószínűleg még újabb
eredményekhez is fog vezetni.

— A bukaresti zsidó egyetemi hallgatók
figyelmébe. A „Bukarestben tanuló Erdélyi
Egyetemi hallgatók Köre” a következők köz-
lésére kérte lapunkat: A fenti egyesület kellő
felvilágosítással szolgál mindazoknak, akik ta-
nulmányukat a jövő évben a bukaresti egye-
temen akarják végezni. Egyben felhívja az ér-
dekeltek figyelmét arra, hogy akik anyagi
okok miatt a zsidó diákokthozban szeretnének
helyet kapni, eziránti óhajukat legkésőbb jú-
lius 1-ig jelentsék Winkler Maxim Str. Sft.
Jan. Nou 45. — Sectorul I. Bucurest, vagy ju-
lius 15-ig Str. Spitalului 6. Bracov cimara.

— Mely hadkiegészítők tartoznak a bras-
sói hadbíróságok hatáskörébe. A Monitorul Ofi-
cial mai száma közli a hadügyminiszter ren-
deletét, amely szerint a brassói ötödik had-
testtest hadbíróságának hatáskörébe a követ-
kező hadkiegészítők tartoznak: Dimbovitza,
Prahova, Rimnicul-Sarat, Putna, Bacau, Ne-
amtu, Csik, Háromszék, Udvarhely és Buzau.

— Harmincezer ember vett részt a buda-
pesti urnapi körmeneten. Budapestről jelen-
tik: A magyar főváros ünnepi körmenetén, a
mit a hagyományos fényes külsőségek között
tartottak meg, harmincezer ember vett részt.
Az ünnepi szent misét Serédi hercegrímás
mondotta a Mátyás-templomban. A kormányt
Klebsberg kultuszminiszter képviselte, de
jelen voltak József és Albrecht főhercegek,
Sipőcz és Ripka polgármesterek, valamint a
miniszterek, képviselők és diplomaták igen
nagy számban.

Brassóban dolgozik az ország egyetlen modern térképészeti intézete

Brassó. (A Brassói Lapok munkatársától.) Kilenc évvel ezelőtt Brassóban egy régi nyomda átvételével, amelynek könyvnyomtatási intézete is volt, egy Romániában teljesen új vállalkozás indult meg: megvetették az alapját egy térképészeti intézetnek. Már évekkal ezelőtt tökéletesen elkészített részlettérképek kerültek forgalomba Románia egyes részeiről, amelyek az Unirea brassói grafikai intézet műhelyeiben készültek. A vállalat kellő vezetés alatt gyorsan fejlődött, s mára már a legteljesebb térképészeti munkákat végzi. A legutóbbi napokban történt, hogy az intézet a Hosszu-utca 9. szám alatt levő régi, a naggyá lett tüzem részére alkalmatlannak bizonyult helyiségből a Hosszu-utca 20. szám alatti saját házába költözött át, amelyet teljesen átalakítottak a térképészeti intézet céljaira. A műhelyeket itt a teljesen átalakított az épület hátsó területén fekvő háromemeletes épületben rendezték be, s a régi gépeket a modern technika legújabb gépeivel cserélték ki.

A földszínen vannak elhelyezve a litográfiai gépek, amelyek közül kiválik az új, 1927. évi típusú, egyszerre két szint nyomó gép. Ebben a helyiségben vannak még két könyvnyomtatási gépek, a legmodernebb rendszerű bronzírozógép, azonkívül a gyorsvágógép, amelyel percenként negyvenhat vágást végez.

Az első emeleten vannak elhelyezve a rajzoló és a kartografusok, akik a térképeket készítik, kőbe, cinkbe, vagy gummiba karcolják. Ezek a kartografusok az egyedüli térképészek az országban. Most jelent meg Románia legprecízebb térképe 1:500.000 arányban, amelyet az Unirea kartografusai csináltak, s amely — teljes meggyőződéssel mondhatjuk — vetekedik a bécsi Freytag és Berndt térképészeti intézet térképeivel.

A második emeleten vannak a nyomdahelyiségek: 2 nagy gyorsajtó és három amerikai téglajtó. A nyomdában több hetilapot nyomnak.

A harmadik emeleten van a hatalmas papírtár.

Ezenkívül az utca felé dusan felszerelt üzlethelyiség, amelyben papírt és írószert árulnak, a pazarul berendezett igazgatási iroda és az elegáns hivatalos helyiségek.

A hatalmas, 1200 négyzetméteren fekvő épületnek legérdekesebb része az a harminnégy méter hosszú vashíd, amely a főépületet köti össze a háromemeletes műhelyépülettel. A műhelyépületben van elhelyezve a könyvkötészet és a dobozgyár.

A vállalat vezetői Constantin Teodorescu, aki a bukaresti hadiiskola volt földrajztanára, s akinek tervei és előkészítése alapján készülnek a térképek és két fia, akik szintén szakemberek. A vállalat kereskedelmi részét Bodor Vilmos igazgató irányítja.

SZÍNHÁZ

★

HETI MŰSOR

Szombaton délután 4 órakor: A csizmás kandur. (Gyermekek előadás, nagyon olcsó hely árakkal. Sorozatszám 5.)

Szombaton este fél 8 órakor: A tolonc. (Unnepi előadás Szentgyörgyi István föllépésével, a nagy magyar művész születésének 87-ik évfordulóján. Szentgyörgyi István bucsuja a színpadtól. Sorozatszám 11)

Vasárnap délután 4 órakor: A kőbánya kapitány. (Mészkelt helyárrakkal Farkas Lili, Mende Klári, László Andor, Ihász Aladár föllépésével.) Sorozatszám 12.)

Vasárnap este 8 és fél órakor: Nászéjszaka. (Operett-ujdonság 3-szor. Csak felnőtteknek! Sorozatszám 13.)

Hétfő: Aranyhattyu. (A legdiadalmasabb magyar operett-ujdonság. A budapesti Király-színházban 250 előadást ért meg. Kolbay Ildikóval, Mende Klárral, Kiss Mánival, László Andorral, Ihász Aladárral. Sorozatszám 14.)

Kedd: Aranyhattyu. (Sorozatszám 15.)

Szerda: Aranyhattyu. (Sorozatszám 16.)

Csütörtök: Nora. (Unnepi előadás. Ibsen Henrik születésének 100-ik évfordulóján. Petroczi Alicze, Székelyhidy Adrienne, Miklóssy Margit, Tóth Elek, Kemény László, Mihályffy László föllépésével. Sorozatszám 17.)

Péntek: Mersz-e Mária? — (Angol operett-revü ujdonság először. A londoni színházi évad legszenzációsabb revü-ujdonsága. Ragyogó külső kiállítás. 200 új toilett. Görlökl Jazz-band! A legmodernebb táncok! Kolbay Ildikó, Mende Klári, Farkas Lili, Kiss Mányi, László Andor, Ihász Aladár, Leövey Leó, Réthelyi Ödön, Selmeczy Mihály, Fülöp Sándor föllépésével. Sorozatszám 18.)

Szombat délután négy órakor: Borszemjankó és az elátkozott hercegnő. (Gyermekek előadás. Olcsó helyárrakkal. Sorozatszám 19)

Szombat este 8 és fél órakor: Mersz-e Mária? (2-adszor. Sorozatszám 20.)

Vasárnap délután 4 órakor: Mesék az írógépéről. (Operett-ujdonság. Mészkelt helyárrakkal. Kolbay Ildikó, Mende Klári, László Andor, Ihász Aladárral. Sorozatszám 21.)

Vasárnap este 8 és fél órakor: Mersz-e Mária? (3-adszor. Sorozatszám 22.)

Hétfő: Mersz-e Mária? (4-edszer. Sorozatszám 23.)

A heti műsorra tűzött összes előadások jegyei előre megvásárolhatók az Apolló pénztáránál délelőtt 9-től 1-ig és délután 6 órától 8 óráig.

Két grandiózus színházi szenzáció: Aranyhattyu és Mersz-e Mária? A kolozsvári színház jövő heti műsorán két grandiózus operett-szenzáció szerepel: Hétfőn, kedden és szerdán a legdiadalmasabb magyar operett-ujdonságot, az „Aranyhattyu”-t fogják bemutatni. Az „Aranyhattyu” Budapestben, a Király-színházban 250 előadást ért meg, s olyan nagy volt a sikere, hogy még az amerikai színpadok is megszerezték az előadási jogát. Az „Aranyhattyu” parádés szereposztásban fogják a kolozsváriak előadni. Pénteken pedig a világ legszínesebb, legragyogóbb, legkáprázatosabb operett-revüjét, a „Mersz-e Mária?”-t fogják bemutatni, pazarul fényes díszletekkel, 200 új toilettel, görlökl Jazz-banddel, a legmodernebb táncokkal. A „Mersz-e Mária?” négy egymástutáni estére van kitéve, s egészen bizonyos, hogy egyetlenegy üres hely sem fog a nézőtérre maradni, mert ez az az operett-revü, amit mindenki meg fog nézni Brassóban.

Ibsen-ünnepe: Nora. Ünnepi díszelőadással áldoz csütörtökön este a kolozsvári magyar színház Ibsen Henrik emlékeztetésére. A nagy norvég drámaíró születésének századik évfordulóját az egész kultúrvilág lelkesen ünnepli most, s ebbe az ünnepbe kapcsolódik be a brassói színház a „Nóra” csütörtök esti díszelőadásával. A „Nóra” főszerepeit Petroczi Alicze, Székelyhidy Adrienne, Miklóssy Margit, Tóth Elek, Kemény László, Mihályffy László fogja játszani.

Művészasszony

Írta: Sz. Solymos Bea (24)

Nemsokára azonban olvasta a lapokban, hogy Pesten is nagy kiállítást rendez a „Képzőművészek Egyesülete”. Igen nagy kedvet érzett magában, hogy néhány képét ő is felküldje. Hátha kiállítják?

Mivel toalett ügyek és Bellának való bevásárlások is szükségessé tették, hogy Pestre utazzék, kapóra jött, hogy egyben Dalma személyesen is elrendezze a kiállítás ügyét. Egy hatalmas bérpalota összes termét kényszerített elő a „Kolónia” kiállításához. Dalma első nap egy hordárral beküldte a képeit az igazgatósághoz.

Negyednap, mikor minden dolgát elvégezte, felfutott a „Kolónia” irodájába, keresvén Reményi Albertet, az igazgatót.

Dalma elegáns új sötétkék prömes kosztümjében, divatos kis fekete barottjában melyeket Pesten vásárolt, általános feltűnést keltett, mert a sok zürzavar dacára azonnal és készségesen többen is ajánlkoztak, hogy az igazgatóhoz vezetik.

— Reményi, az elegáns alakú borotvált és intelligens arcu negyven éves férfi igen kellemes benyomást tett Dalma.

Ehhez még hozzájárult közvetlensége és lekötő előzékenysége.

Arcának könnyös kifejezését azonban hamarosan felváltotta a férfi mohó vágya a nő után.

Nem is titkolta. A szép lány mellé ült a puha angol díványra és kíváncsága felől érdeklődött.

Dalma előadta, hogy képeket adott be és az eredményt szeretné tudni.

— Nem emlékszem rájuk, de felhozzom — felelte az igazgató készségesen csengetve a szolgáknak.

Az be is hozta Dalma három képét, melyek még Moosdorfban és Münchenben festett.

Az igazgató egy kissé csufondákosan mosolygott, mikor megnézte, majd megszólalt.

— Egy kis rajzhiba van benne, node azért a pompás valöröket nem rontja el. Egy ilyen szép nőnek csak jó képei lehetnek. Ki lesz állítva mind a három!

Dalma hálával ragadta meg az igazgató kezét, kit pedig Dalma művészete alig érdekelt, csak az asszonyt, az utat, a frissét, a szépet, a fiatal láttat a „művészben.”

El is felelte hamar a képeket, de Dalma kezét nem engedte többé el. Finom glaszó keztyűjét lehuzta, a csuklójánál és szorongatni kezdte, miközben szeme különös kifejezéssel tapadt Dalma husos piros szájára.

A lány zavarba jött. Nem tudta, hogy a szokatlan helyzetben mit kellene tenni.

De ott álltak a fal mellett a képek s mint-ha figyelmeztették volna Dalma, hogy ne rontsa el sikerét falusias huzódózással!

A lelkébe látott a tapasztalt róka és hízlegve megszólalt.

— Maga modern nő — úgy látom, ha vidéken lakik is. Sem külsejében, sem fellépésében nem gyanítottam, hogy Mucsáról való. S a kezéről már erősen lefejtette a keztyűt, majd halkán, diszkrétén, hogy a lányt el ne ijessze, egy finom csókot lehelt a csuklójára.

Dalma hebegett, ki akarta huzni a kezét, de az igazgató szorosan mellélülve a derekát is átkarolta.

A lány felakart ugrani, de mintha hipnotikus erő visszatartotta volna, miközben a falnál álló képek óriásira megnöttek.

A férfi most már észrevette Dalma kebelében a viaskodás hullámlását. Mélységes, titokzatos szürke szemét a vágy keskenyre fűzte és villamosszíkrok repkedtek belőle a lány felé, arca lázpirosan égett, szája a vágytól vonaglott.

Dalma csak egyre sápadt. Megvesztegette a férfi érdekes, erőteljes profilja, nagyvárosi előkelősége s fölülményes viselkedése. Mint-ha már a képe sem lenne fontos.

Egy pillanatra Tressinger Amália filozófiájának hangja csengett fülébe.

— Mindent akkor, amikor kívánjuk.

Dalma testét pedig eddig soha nem érzett forróság hevitette és nem tudott ellenkezni, mikor a férfi az ölébe vette, mint egy gyermeket s akaratnélküli leány fejét a dívány támlájára helyezve vad, erős, himcsokkal marcangolta friss száját, mely megdagadt s a vér serkedt ki belőle.

Dalma lehunyta a szemét, a második csókot már ő is visszaadta az első csókadás minden tilos gyönyörűségével.

Mind a ketten halott sápadtak voltak. A férfi már állatiasan lihegett és óriás verejtékgöngyök lepték el halántékát.

(Folytatjuk.)

Butorban Fischer neve márka

Mielőtt butorszükségletét beszerzi Fischer Albert részét tekintse meg: butoráruházát Cluj, Calea Regels Ferdinand No. 61

Fájdalommal telt szívvel tudatjuk, hogy szeretett jó feleség, testvér és rokon

Derzsi Béláné szül. Brassay Mariska

életének 45. boldog házasságának 20. évében, hosszas szenvedés után f. hó 8-án, este 7 órakor megszűnt élni. Hílt tetemét f. hó 10-én d. u. 4 órakor fogjuk a Vadász utcai gyászszobából a rom. kath. nagytemetőbe örök nyugalomra helyezni. Engesztelő szentmise áldozat hétfő reggel 8 órakor lesz a kath. plébánia templomban.

Brassó, 1928 június 9.

Emléke legyen áldott! A gyászoló család.

KÖZGAZDASÁG

Gyergyó megmentése

A gyergyószentmiklósi bankárgyűlés után folyt le a következő beszélgetés e sorok írója között s az ottani gazdasági életnek egyik nem bankár s nem is kereskedő vezetője között.

— Gyergyón segíteni egyáltalán nem volna nehéz, mondta a szóbanforgó ur. Valamennyien hallottuk, hogy hány száz millió tartaléktőkéje van a bankszindikátusnak. Azt javasolom, hogy minden egyes bank adjon ide száz-száz ezer lejt, ami egy intézetnek sem lehet nagy összeg és ebből az összegből építsünk itt olyan gyárakat, amelyek munkaalakalmakat teremtenek a népnek és lehetővé teszik azt, hogy Gyergyó természeti kincseit kihasználhassuk.

— A tartaléktőkét nem szabad úgy felfogni, mintha az a bankok pénztáráiban volna félretéve, feleltem. A tartalék éppen úgy ki van helyezve, mint az intézet többi ugynevezett tehertétele. Hogy a bankok idehozassák a pénzüket, másfelől kellene elvenniük.

— Tudom én, hogy van azoknak honnan előteremteni ezt az összeget és ezt a vidéket egyszerre talpraállítanák vele.

— Van Önöknek vezetőjük, van szakemberek, tudnak a gyárak irányítani, tudnak a befektetett összeget hasznosítani? A banknak nem az a feladata, hogy iparvállalatot teremtsen, ha az volna, akkor iparvállalattá lenne maga is. És ha megkapnák azt a tőkét, akkor vajjon mernék vállalni, hogy huszonnégy-százalékos pénzzel beruházzanak, gépeket vesznek, üzemet kezdenek? Az ilyen gyárnak már előre tönkre kellene mennie.

— Nem úgy kell azt venni, folytatja tovább a gyergyói. A bankok ne kérjenek azonnal kamatot, érvék be azzal, hogy ez a gyár, vagy ezek a gyárak nekik értéket jelentenek...

— Még így sem lehet érvelni, s ilyent sem lehet kívánni. Helyettünk senki más sem végezhet hasznos munkát. Csak mi magunk teremthetünk a magunk számára gazdasági alapot. Itt az urak abban a tévedésben élnek, hogy mindent mástól várnak. A gazda a várostól, az iparos a banktól, pedig ha a gazda a városra rózza a feladatokat, az csak annyit jelent, hogy a városi közigazgatás felduzzasztásával még külön terheket is vesz a maga vállaira, mert végül csak neki magának kell mindent elvégeznie, s ha az iparos azt hiszi, hogy a bank segít majd rajta, akkor elfeledkezik arról, hogy a kisipar éppen olyan kövessé bírja a kamatot, mint a föld. Amíg a szövetezés gondolatára rá nem jön a gyergyói nép, addig nyomorúság lesz a sorsa. Mert senki sem fog segíteni rajta, ha ő maga nem segít.

★

Másik beszélgetés Csiby Jánossal, az ipartestületi elnökkel, aki sokat fáradozott a pengőkölcsön ügyében és most is tele van reménységgel, hogy megkapja.

— Tudja-e Csiby ur, hogy a legnagyobb szerencse és isteni áldás Gyergyóra, hogy nem kapta meg a holland kölcsönt?

Komoly és nyugodt szemmel néz rám az ipartestületi elnök és kérdezi:

— Miért? A doktor ur azt hiszi, hogy jobb a népnek huszonnyolc, vagy harminc százalékos pénzt forgatni, mint nyolc százalékos?

— Azért, mert először is az a pénz nem lett volna nyolc százalékos, hanem tizenhatos. Csiby ur azonban ezt tagadja s nem gondol arra, hogy maga az állam is boldog volna, ha nyolc százalékos pénzt kaphatna, másodszor mert a gazda nem bír el sem harminc százalékos pénzt, sem tizenhatost, sem tizenkettőt, sem nyolcast, hiszen a föld nem hoz nyolc százalékos sem, s a kisiparról maga Csiby ur mondja el, hogy az iparos nem élhet meg a munkából, mert a kétségbeesett verseny miatt feltétlenül rá kell fizetnie. Hogy bírja akkor el a kamatokat, ha még az élelemre sem jut abból, amit termel? És végül itt nem az történt, hogy akinek szerencsétlenségére adóssága volt, az ilyekezett volna olcsóbb kamatozású hitelre szert tenni, s kamatterheit csökkenteni, hanem az, hogy a kinek volt ötezer lejt adóssága, az huszonöt-ezeret igényelt az új kölcsönből, s akinek tízezer volt, annak okvetlenül ötvenezer lejt kellett volna. Ha megkapják ezt a pénzt, akkor egy-két év alatt elköltik az egészet, mivel beruházni nem tudják; a gazda ezzel a pénzzel nem tudta volna növelni a földje termőképességét, az iparos se a maga munkája hozamát; a tőke eluszott volna, itt maradnak az óriási kamatok s az egész város még mélyebbre süllyed a nyomorúságban, mint most van. A kölcsön gyilkos valami annak a kezében, aki azt nem tudja hasznosan beruházni. Hallgasson erre Csiby ur: amíg a szövetezésre rá nem jön a nép, s amíg meg nem érti, hogy csak őnmaga segíthet őnmagán, senki más, — addig nem lehet reménye boldogulásra.

★

Ez a valóság és nekünk nem az a célunk, hogy felkavarjuk a nép indulatait, s elkésredését fokozzuk. Sem az, hogy kétségbeesett irányokba hajtsuk bele tenni akarását. Ezzel a kérdéssel még tovább is fogunk foglalkozni mert nemcsak diagnózist szeretnénk adni, hanem irányt is mutatni, — azonban közben, mi alatt a népnek megmondjuk az igazságot, mindazoknak is meg kell mondanunk, akik ebben az ügyben szerepelnek.

Gyergyóban ugyanis kétségteletlenül egészen különleges a helyzet. A kamatok az egész országban magasak, nemcsak itt. Hiúlen bankigazgatók nemcsak Gyergyó specialitásai. Az, hogy az adó magas, s hogy a közigazgatás nem azzal foglalkozik, amivel kellene, szintén országos szerencsétlenség. Azonban a gyergyói nyomornak egészen különleges eredete van, aminek ismeretéhez, feltáráshoz csakugyan sürgős szükség lenne arra az ankétre, amelyet Gyergyó már évek óta sürget.

Tudni kell, hogy a székely körvasutat 1908-ban építették ki, Gyergyószentmiklós akkor kapott állomást. Addig a város csendes életet élő s elég jómódú kis vidéki városka volt, amely elsősorban magának élt, hiszen a legközelebbi vasuti állomás 50—60 kilométernyire volt innen. A nép élete is ősi egyszerűségű volt még. A gyergyói földek igen szegényesek, zab, burgonya, árpa terem rajtuk; az állattartás, meg egy kis erdő-haszon volt a székely minden jövedelme. Az erdőt természetesen nem művelték rendszeresen, de ez az ősi gazdálkodás még sem ártott azoknak. Meg sem érezte, amit a derék székelyek kőzi erővel ki tudtak belőle termelni s amit a kis fűrésztelepek feldolgoztak deszkává, hogy legyen mit fuvarozni akár Brassóig, vagy leusztatni távoli városokig.

Az állomás megnyitja óta husz év telt el, és husz év alatt lejátszódott az a teljes folyamat, amelyet csak amerikai aranytelepeken lehetett az újabb korban megfigyelni. Az a folyamat, amelyben Gyergyót egyszerre, minden átmenet nélkül elöntötte a pénz és amelynek a végén Gyergyó teljesen ott maradt kifosztva, szegényebben, mint volt a vasút megnyitja előtt.

Megpróbáltuk kiszámítani, hogy mennyi pénz lehetett az, ami ez alatt a husz év alatt Gyergyón átpatakzott és egészen fantasztikus számokhoz jutottunk el. Ezekre az adatokra holnap kerül majd a sor s felsorolásuk éppen olyan lesz, mint amikor a romok között a hajdani dicsőségről, gazdagságról beszélünk.

— Sohasem láttunk mi azelőtt ezer koronást, mondja Gyergyónak egy igazán tiszte-

letreméltó egyházi vezetője, s akkor egyszerre elöntött bennünket a pénz. Ma is emlékszem egy emberre — s mondja a nevét is — a kalapja szalagja mellé öt-hat ezer koronást dugott be, de úgy, hogy hadd hulljon ki onnan, mikor megindul sétálni. Így éltünk itt. Az utcán hullott el az ezer koronás s folyt a dárídó az egész vidéken.

Folyt a pénz s el is folyt végképpen. És Gyergyó ma kétségbeesetten, fejvesztetten keresi az új szegénység okait, s mindenkit vádol, mindenkit felelőssé tesz, — csak a maga felelősségére nem gondol és a maga erejét nem tudja a teremtő munkára újra igénybe venni.

Erről van itt szó és csak ezen a nyomon juthatunk el végleges helyzetképig, s talán végleges, vagy legalább a legtöbbet ígérő megoldásig is.

M. M.

SPORT

† A vasárnapi Károly-kupa versenyek délelőtt kilenc és délután három órakor kezdődnek az Olympia sportpályán.

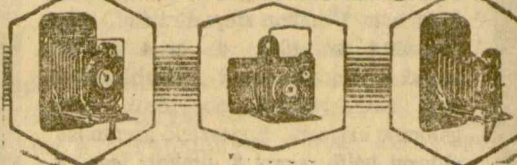
† Kirándulás az amszterdami olimpiászra. A Kolozsvári Atlétikai Club (KAC) turisztikai szakosztálya folyó évi júl. 23—aug. 12 között az Olimpiád megtekintésére kirándulást rendez Brüsszelben 3, napi, Londonban 5 napi, és Amsterdamban 7 napi tartózkodással. Részvételi díj Episcopiától — Episcopiáig gyorsvonat III., hajó II. oszt., csoport utlevél, vizumok, szállodák, borraivalókat beleértve 16 ezer lej. Jelentkezés utolsó terminusa f. évi június hó 15-ike. Részletes programot a szakosztály (Cluj, Str. Cogălniceanu No. 7.) valószínűleg beküldése mellett küld.

† Weismüller ismét világrekordot döntött. San Franciscóból jelentik, hogy Weismüller, a többszörös uszó világbajnok a százméteres gyorsúszásban 57.8 mp. idővel új világrekordot állított fel.

† Csile nyerte meg a vigaszserleget. Az olimpiai futballversenyek legyőzöttjeinek egymásköztli mérkőzései, melyek a vigaszserlegért folytak, befejeződtek. Az utolsó mérkőzést Hollandia és Csile játszotta. A játék 2:2 (0:0) arányban eldöntetlenül végződött. A szabályok értelmében a döntést sorsolás útján hozták. A szerencse ezúttal Csilenek kedvezett, s így a vigaszserleget a vendédel-amerikaiak nyerték. A holland csapat tagjai, valamint nagy tömeg tagjai megkövülten hallgatták az eredménykiírdetést, majd harmincezer nézből egyszerre tört ki az elkésredés. A jámbor hollandusok parázs tüntetés-összetörték a korlátokat, a rendőrség alig tudta megakadályozni, hogy a bírót és a játékvezetőket meg ne löccseljék.

A világhírű
Margitkrém
mindenhol kapható

Ha fényképezőgépet
vásárol, kérjen
Zeiss Ikon
Cameras

(Goerz-Ernemann-Ica-Confessa)

és teljes értékű árut kap!

Kérjen díjtalan prospektusokat
(I. B. GIBSON a vezérképviselőtől)

București, Str. Gr. Cantacuzino 45.

2690

Gazdák

és cséplőgéptulajdonosok
figyelmét felhívom olcsó kiállítás miatt
raktáromon lévő keveset használt elsőrangú
gyártmányú gőz és motoros cséplő-
garnitúrákra, valamint külön,
magános cséplő szekrényt és hajtórót is
adok el, olcsó és kedvező fi-
zetési feltételek mellett. Esetleg
kisebb és nagyobb gépekkel be is cse-
rélem. Gépeim Hofher és
Schrantz, Clayton Schutt-
leworth, M.A.V. gyártmányúak. Cséplő-
szekrények gyűrűs és golyós csapágyakkal.
Gőzgépek 4 HP-tól 10 HP-ig, 6—10
légtörnyomásúak gyűrűs fűcsapágyakkal.

Gyárilag kijavítva teljesen üzemképes állapotban, ugyanintén
ajánlom szalmakazalozómat, tengerimor-
zsoló és Hofher löherrefejtőmet jóállással.
Raktáron van álló és Kornwal stabil kazán tíz
légtörő 38 m tűzfelülettel, egy lángcsőves öbűdal hajó-
gyártmányú, továbbá két darab álló gőzkazán,
mosoda, kelmetestő esetleg gőztűrdő részére igen alkalmas

Bleier Sámuel, gépműhely

Târgu-Mureș (Marosvásárhely)

Strada Căărășilor No. 96. (volt Kossuth Lajos-utca)

700 MM-ES VERŐLÉCES

CSÉPLŐSZEKRÉNY

8 lóerős petróleum—benzinmotorral, teljesen felszerelt garnitúra ára 215.000 lej. Szállítja: 2900

RIEGER ANDRÁS GÉPGYÁR RÉSZV. TÁRS., SIBIU

Brassói képviselő: **A. MÜLLER és TÁRSA** Sírada Fantănei Roșii 17 sz., aki díjtalan felviágosítást nyújt.

ÖN NEM SZERETI GYERMEKÉT,

ha nem biztosítja jövőjét. Kössön
GYERMEKBIZTOSÍTÁST!

Új rendszerű, nincs aránylagos fizetés, nincs csoport!!!

DANUBIA

román általános biztosító részvénytársaság

TIMIȘOARA, I. BUL. FERDINAND NO. 5.

Kérjen ingyen ismertetőt!

2862

A régi és közismert

„IDEAL” kávé

lerakat.
D. DANIELIAN

Királyi udvari szállító

București, Strada Carol 37.

Telefon 47/70.

2878

Fiók: Str. Sf. Nicolae Șelari 5.

(Lipsiceni mellett) Telefon 15/33.

Az egyetlen üzlet, ahol nagybani áron a legjobb minőségű kávé kapható.

»AMERIKA«

ELSŐ ÉLETBIZTOSÍTÓ RT.

ÉS BANK, TORDA!

1. Felvesz tagokat 85 élet-évkorig, orvosi vizsgálat nélkül.
2. Biztosít bárkinek, halála esetére 100.000 lejű készpénzben.
3. 1200 lej tagsági és halálesetenként 100 lej hozzájárulási díjért.
4. Számos elismerő nyilatkozat a már kifizetett 100.000 lejes biztosításokról.

Érdeklődők forduljanak legnagyobb bizalommal a

Brassói főügynökséghez

Szent János-utca 20.

2907

Helyi és vidéki agilis ügynököket keres!

Rádio-készülékek és alkatrészek

a RADIO-NORD G. m. b. H. Berlin
képviselőténél

Jaques Paucker-nél

Bukarest, Temesvár, Chișinău

Str. Șmărdan 27. Str. I. C. Brătianu Str. Schmid 112.

FIGYELEM!

FIGYELEM!

CARMEN SYLVA

FÜRDŐ

Waldbad — Feketehegy

Szobák kaphatók teljes ellátással rövidebb időre is. Jó konyha, valódi küküllőmentes borok, szőlő árak. Vasár- és ünnepnapokon saját autótaxi közlekedés. Csatlakozás a főtérről induló vagy odaérkező minden brassói taxijáratához. Ugyazint minden esütőridőknél a reggel 8 óráig és az esti 8 óráig (viszszainduló) taxihoz.

Kolt Márton, vendéglős

6879

Arverési hirdetmény

Dr. György Jakab Miklós Szt.-Gheorghei ügyvéd, mint Magyar Rezső volt kovásznai kereskedő csődörmegmondnoka közbe teszem, hogy Kovászna községben 1928 évi június hó 30-ikán d. u. 8 órakor a Magyar Rezső ellen folyamatban levő csődeljárás alatt leltározott vegyesáru bolti-cikkek és egyéb ingóságokat nyilvános árverésen elfogom adni.

Az árverési feltételek iródamban tekinthők meg.

6889

Primăria Municipiului Brașov.

No. 11587—1928.

Pályázati hirdetmény

a városi építőmester állásának betöltésére

A pályázati feltételek elő vannak írva a tisztviselői alapörvényhez kiadott végrehajtási utasításának 7 §-ában.

Pályázó azonkívül még egy műszaki középiskolának a befejezését bebizonyítani köteles.

A kellő okmányokkal felszerelt belyegezett pályázati kérvények f. é. július hó 2-ig betérjesztendők ezen hivatalhoz.

Brașov, la 5 Iunie 1928.

Primar:

Dr. C. Moga m. p.

Secretar general:

Hertel m. p.

6891

Kerttulajdonosoknak

kerti padokat, padlábakat öntöttvasból, kézi fecskendőket és pumpákat, tömlőket, tömlőkereteket, ponyvákat szállít

JUL. TEUTSCH

műszaki üzlete

2541

BRASSO, Kapu-utca 33.

»TECHIRGHIOI«

VILA »NEPTUN«

2569

a tengerparton, az Eforia fürdő mellett, iszapfürdő, szép strand, elsőrendű berendezések és ellátás, hideg és meleg víz minden szobában. Fürdők minden emeleten, étterem, cukrászda és társalgótermek. Filtrált ivóvíz, jéggyár, hűtőberendezések és villanytelep. Két csukottautó a penzió-vendégek részére rendelkezésre áll. Megnyílik június 1-én. Szobák megrendelhetők:

București 1, 84. Paris 4.

KISS, lemezlyukasztógyár, Arad

KÉPVISELŐ:

RUDOLF SCHENK

ARAD

Telegr. SCHRAUBENHOF

TELEFON: 93.

5328

„OXIGEN“-t

legnagyobb tisztasággal gyárt

Oxigéngyár, Dr. P. Stephani

FÜLDVÁR (Brassó megye)

Állandó raktár:

Barcasági szász mezőgazdasági árucikkek

Brassó, Weiss Mihály-utca 17. szám.

6861

Jólmenő

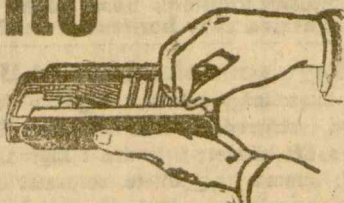
vegyeskereskedés

és nagy üzlethelyiség irodának vagy műhelynek is alkalmas, kiadó.

Közelebbi: Vasut-utca 58-a

6885

Beretvapenge élesítő

„ALLEGRO”

amely minden régi pengéből újat csinál!

Kapható minden jobb üzletben, kés- és acéláru-üzletben. — Minden drogériában.

Vezérképviselő:

C. I. C. București

Str. Emancipării 5.

2903

S. BERGER tükörgyár

Târgu-Mureș, Str. Morii No. 32

Szállít mindenféle tükröt.

Vállalja hibás tükrök

javítását és újra

foncsorozását.

2791

Mera & Comp. autóbusz vállalat

MENETRENDJE

6868

Szilágysomlyó — Kraszna — Csucs

18	10 ³⁰	plac. ind	Simleul-Silvan, sos. érk.	16 ³⁰	7 ⁴⁵
18 ⁴⁵	11 ¹⁵		Crasne	15 ³⁰	7
	12 ³⁰	sos. érk.	Ciusea	plac. ind	14 ¹⁵

Csucsán csatlakozik a Kolozsvár—Bukarest felől 13¹⁵ személy és 14¹⁵ perckor érkező express vonathoz, valamint a 15⁴¹ és 17¹¹ perckor induló express vonathoz Kolozsvár—Bukarest felé.

Szilágysomlyó — Varsolc — Zilah

7	8*	16 ¹⁵	plec. inp. Șimleul-Silv. sos. érk.	11	14*	19
8	9	17 ¹⁵	sos. érk. Zălau plec. ind.	10	13	18

* Vasárnap nem közlekedik

* Vasárnap nem közlekedik.

Szilágysomlyóról reggel 7 órakor és délután 16¹⁵ perckor induló autóbuszok bevárják a Nagyvárad-Margita felől érkező utasokat a vasútállomáson.

Zilah — Kraszna — Csucs

18	10	plac. ind.	Zălau	sos. érk.	17 ¹⁵	8
18 ⁴⁵	11 ¹⁵		Crasna		15 ³⁰	7
	12 ³⁰	sos. érk.	Ciusea	plac. ind.	14 ¹⁵	

.....